

UNIVERSITAT DE VIC
UNIVERSITAT CENTRAL
DE CATALUNYA

ANÀLISI DE LA RELACIÓ QUE S'ESTABLEIX ENTRE L'ESCOLA DE GIRONELLA I LES FAMÍLIES

Rosa CABANAS i BERENGUER

4t curs del Grau en Mestre d'Educació Infantil

Treball de Final de Grau

Tutora: Mar Beneyto Seoane

Facultat d'Educació, Traducció, Esports i Psicologia

Universitat de Vic

Maig de 2022

Agraïments

M'agradaria agrair aquest treball a tots els agents que m'han donat suport i m'han ajudat d'una manera directa o indirecte a realitzar-lo. En primer lloc, agrair a l'escola de Gironella que durant les meves pràctiques m'ha ajudat i facilitat la col·laboració de tots els membres de la comunitat educativa, així com a les famílies d'aquest centre per confiar en mi, ja que sense la seva implicació, no hauria pogut dur a terme la part pràctica.

En segon lloc, la meva tutora Mar Beneyto per la seva dedicació i ànims que m'ha ofert en tot el procés del treball, per guiar-me, orientar-me i proporcionar-me totes les facilitats possibles per a realitzar un millor treball. I finalment, agrair a la meva família per animar-me en els moments d'angoixa i sobretot, per confiar en mi, sense ells això tampoc hauria estat possible.

Índex

1. Resum	4
2. Introducció	5
3. Objectius.....	6
4. Marc teòric.....	7
4.1 L'escola.....	7
4.1.1 Normativa sobre la participació de les famílies	8
4.1.2 Òrgans de participació de l'escola	9
4.2 Família	11
4.2.1 Diversitats familiars.....	12
4.2.2 Famílies d'origen immigrant	13
4.3 Relació família – escola.....	14
4.3.1 Eines de comunicació	18
5. Procés d'investigació i metodologia	20
5.1 Pregunta de recerca.....	20
5.2 Disseny metodològic	20
5.3 Tècniques de recollida de dades.....	22
5.4 Context de l'escola de Gironella	23
5.5 Limitacions de la recerca.....	24
6. Anàlisi de dades i resultats	25
7. Perspectives de futur	33
8. Conclusions	34
9. Bibliografia.....	38
10. Annexos.....	41

1. Resum

El present treball és un estudi de cas sobre la relació entre les famílies i l'escola. Aquests dos agents són els punts de referència de l'infant que l'acompanyaran en el seu desenvolupament i creixement personal, aquests cal que vagin agafats de la mà i treballin en una mateixa línia. Primerament, es farà una recerca de què diuen els autors més importants sobre com ha de ser aquesta relació, quines formes de participació tenen les famílies en el centre, què entenem per família i escola, així com les estratègies de comunicació existents. S'ha portat a terme a l'Escola de Gironella, un centre amb un alt percentatge de famílies d'origen immigrant per observar les relacions entre l'escola i les famílies. Per altra banda, per obtenir tota la informació per realitzar l'estudi les tècniques que s'utilitzaran són l'observació de les entrades i sortides dels infants a l'escola i entrevistes tant a les docents com a les famílies.

Paraules clau: Família, escola, participació, relació, comunicació.

Abstract

This paper is a case study about the relationship between families and the school. These two agents are the reference points which will accompany the child during their development and personal growth. These two need to go hand in hand and work together. First, research will be done on what the most important authors say about what this relationship should be like, what forms of participation do families have at the center, what is meant by family and school, as well as existing communication strategies. This has been carried out at the Primary School of Gironella, a center with a high percentage of families of immigrant origin, to observe the relationship between the school and the families. On the other hand, to obtain all the information to carry out the study, the techniques that will be used are the observation of the entrances and exits of the children from the school, as well as interviews with both the teachers and the families.

Key words: Family, school, participation, relationship, communication.

2. Introducció

Al llarg del grau de Mestre d'Educació Infantil, he cursat moltes assignatures i d'entre totes elles les que més m'han motivat anaven relacionades amb el tema del meu present treball: La relació entre la família i l'escola. És per això, que he decidit encarar el meu treball en aquest sentit, ja que penso que és un tema que hem de tenir molt present i sobretot, ser conscients de la importància que té en la realitat de les escoles. Cal que l'escola i la família vagin en la mateixa direcció, perquè ni l'escola pot educar sense la família ni la família pot educar sense l'escola, ambdós agents han d'anar plegats per aconseguir que l'infant en surti beneficiat i treballar per aconseguir un objectiu comú: l'educació dels nens i nenes.

L'objectiu principal d'aquest treball és estudiar la importància que tenen les famílies en els centres educatius i més concretament, en el centre on he realitzat les pràctiques, l'Escola de Gironella. He decidit fer-ho d'aquesta manera per aproximar-me a la realitat de l'escola, coneixent les seves pràctiques i estratègies que aquesta utilitza per establir una bona relació i comunicació amb les famílies. Aquest centre està situat al municipi de Gironella al mig de la població, però amb un ràpid accés a l'entorn natural i imparteixen classes des de P3 fins a 6è de primària. L'escola és un centre públic que va ser reformat l'any 2018 i, per tant, compta amb unes instal·lacions molt noves de les quals tant infants, com mestres i famílies, n'estan molt contents. Aquest centre compta amb un alt percentatge de famílies d'origen immigrant i és per això que degut a aquest fet, la investigació va encarada concretament a la relació que hi ha entre l'escola escollida i aquestes famílies.

El present treball consta de vuit apartats, en primer lloc, els objectius del que m'he proposat amb relació a la investigació. En segon lloc, el marc teòric on es pretén conèixer què opinen diferents autors i autores sobre el tema en qüestió i on es recull el més important de tota la recerca realitzada sobre què en diu la teoria. Seguidament, hi trobem l'apartat del procés d'investigació i metodologia, on s'exposa la pregunta de recerca, el disseny de la metodologia on s'explica que és un estudi de cas qualitatiu que permet conèixer i analitzar una realitat, així com el paradigma. A més, també es fa una breu explicació del context de l'Escola de Gironella, per tal que el lector sàpiga com treballa l'escola i quins són els seus principis i valors, també es parla de les tècniques utilitzades per a la investigació que han sigut les entrevistes i l'observació i de les limitacions que he tingut al llarg de la recerca.

Seguidament, trobem la part pràctica on es fa un anàlisi de les dades obtingudes i es fa una discussió entre aquestes dades i la teoria, obtenint d'aquesta manera uns resultats i unes evidències. Per últim, es parla sobre els diferents temes d'interès que m'han anat sorgint al llarg de la investigació i les possibles futures recerques si aquest present treball hagués tingut un marge de temps més ampli i finalment unes conclusions on es parla de tot el que m'ha aportat la realització del treball i què ha significat per a mi fer la investigació sobre aquest tema en concret.

3. Objectius

La finalitat que vull aconseguir amb la realització d'aquest treball és observar quina implicació tenen les famílies d'origen immigrat a l'Escola de Gironella i aprofundir en quina hauria de ser la relació òptima entre l'escola i la família. A més, també vull analitzar com és la relació entre les famílies i l'escola i quina importància dona l'escola a aquestes. Per tant, m'he proposat els següents objectius:

- Conèixer la teoria relacionada amb la participació de les famílies a l'escola.
- Estudiar quina relació tenen les famílies d'origen immigrat amb l'escola de Gironella.
- Analitzar i conèixer quins recursos utilitza l'escola per comunicar-se amb les famílies i quines opcions de participació els ofereixen.
- Conèixer quina mirada tenen les famílies i les docents sobre com hauria de ser la relació família - escola.

4. Marc teòric

4.1 L'escola

L'escola ha estat sempre sotmesa a diferents canvis, i és des de fa ben poc que podem viure un escola per a tots i totes, una escola no discriminatòria, pública i gratuïta. L'escola representa una de les formes més clares i evidents que disposa l'infant per relacionar-se, una institució organitzada per a la transmissió de continguts, de coneixements previs establerts i de formes de comportament socialment acceptades. (Casanovas, 2007).

Segons Echavarría (2003) defineix el concepte escola, com un espai que té com a principal objectiu desenvolupar la ment dels infants, ensenyar-los a viure i sobretot, que aprenguin, no només en els llibres sinó de la vida, produint canvis mentals orientats en què cada infant aprengui significativament. L'escola és un espai d'interacció, construcció i desenvolupament de potencialitats necessàries per a la comprensió del món, de les relacions i de les possibles transformacions. Per aquesta raó, Durkheim (1991) exposa que l'escola és un context molt determinat per a l'infant i és un lloc on tots els infants entren per ser formats per uns mestres i unes mestres que els prepararan per formar part de la societat d'avui en dia, així com els prepararan per arribar a ser persones capacitades i preparades per viure en l'actualitat del moment (Durkheim, 1991).

Altres autors com Hernández (2006) ens parlen que l'escola ha de valorar per sobre de tot l'esforç que fa cada infant, dins de les seves possibilitats, fent créixer valors com la responsabilitat i l'empatia, tenint cura d'un mateix i dels altres. A banda d'això, l'escola és un gran agent de socialització per als infants, és el primer lloc, després de la família on aquest interactuarà i es relacionarà amb altres infants. En aquest sentit, un dels psicòlegs més importants en el món de l'educació Bronfenbrenner (1987) va afirmar que l'escola és el segon microsystema i que després de la família, que és qui té un dels papers més importants, és qui més influirà en l'infant, tant en el present com en el futur d'aquest.

El centre escolar, doncs, és un agent crucial de socialització per als infants i en aquest sentit, un paper molt important el té el mestre o la mestra, que actua com a agent socialitzador i tots els seus comportaments acaben influint en la motivació i rendiment acadèmic dels infants. L'educador/a, és qui determina què han d'aprendre els infants, decidint el contingut del currículum, però també té el deure d'exercir un rol més

socialitzador on s'adjudicaran unes normes de conducta i una organització més disciplinada. (Gómez, Mir i Serrats, 2004). Per tant, una bona relació entre alumne i mestre hauria d'estar caracteritzada per quatre aspectes: transparència i honestat, preocupació pels altres, individualitat i satisfacció de les necessitats mútues. (Gordón i Burch, 1998). En conseqüència, podríem dir que una escola de qualitat, és aquella escola que és capaç d'oferir a cada infant el que necessita en cada moment i que s'adapta a les característiques i necessitats de cadascú, buscant solucions i estratègies per afavorir el desenvolupament de cada infant.

4.1.1 Normativa sobre la participació de les famílies

La participació de les famílies a les escoles, segons Epstein (2018) mostra molts efectes positius sobre els resultats acadèmics dels infants i sobre el seu comportament a l'escola, així com també una millora del progrés d'aprenentatge d'aquest i el seu desenvolupament social.

Segons la Llei Orgànica 12/2009, tant les famílies com l'escola tenen una sèrie de drets i deures per potenciar la relació entre ambdós agents i sobretot, fomentar la participació de les famílies al centre dels seus fills i filles. D'aquesta manera, aquesta llei, recull els següents drets i deures:

Drets que les famílies tenen envers el centre educatiu:

- Les mares, pares i/o tutors dels alumnes, tenen dret a rebre informació sobre:
 - El projecte educatiu del centre
 - El caràcter propi del centre
 - Els serveis que ofereix el centre i les seves característiques
 - La carta de compromís educatiu
 - Les normes d'organització i funcionament del centre
 - Les activitats complementàries i extraescolars que el centre ofereix
 - La programació general anual del centre
 - Les beques i els ajuts a l'estudi

- Les mares, pares i/o tutors dels alumnes, tenen dret a rebre informació sobre l'evolució educativa dels seus fills i filles, per tant, han de poder tenir un assessorament i atenció adequada mitjançant tutories.

Per altra banda, les famílies tenen el deure de respectar el projecte educatiu i participar de manera activa en l'educació dels seus fills i filles.

4.1.2 Òrgans de participació de l'escola

Existeixen dos òrgans de participació reconeguts a nivell legislatiu, els quals són la via principal que tenen les famílies per formar part de l'escola:

- El consell escolar
- L'AMPA (Associació de Mares i Pares d'Alumnes)

Segons Garreta (2008) el consell escolar està format per un director o directora, el cap d'estudis, el secretari, un representant de l'ajuntament, diferents professors o professores, diferents pares i mares i un representant del personal d'administració i serveis. Aquest consell escolar té diverses funcions com avaluar els projectes, normes i programació general anual, participar en la selecció del director o directora, conèixer quins alumnes seran admesos, participar en la resolució de conflictes disciplinaris, proposar mesures per afavorir la convivència escolar, promoure la renovació de les instal·lacions i l'obtenció de recursos complementaris, conèixer les directrius per la col·laboració amb altres institucions i valorar el funcionament general del centre, l'evolució del rendiment escolar i dels resultats acadèmics. Per tant, és un instrument que facilita que tota la comunitat educativa pugui implicar-se en la presa de decisions de l'escola i en formar part de manera directa de l'Escola.

L'AMPA, segons Comellas i Lojo (2010) té com a objectiu planificar diferents activitats que permetin a les famílies aconseguir una qualitat de l'ensenyament a partir de la implicació en el projecte educatiu de les escoles. Per tant, consisteix en un espai on es parla i es decideix quines són les millors estratègies educatives per a l'ensenyament dels infants. Cada centre adjudica quines funcions i activitats es portaran a terme segons el pla educatiu d'aquest, però a trets generals són les següents:

- Promoure la intervenció de les famílies pel que fa a la gestió del centre a partir d'una elecció de delegats de classe que permetin una participació directa per part de les famílies.
- Programar i dur a terme activitats tant per alumnes com per famílies, distribuint els mitjans que siguin necessaris i organitzant l'adquisició col·lectiva.
- Aportar diferents idees i cooperar en les activitats a través del Consell escolar, com poden ser un exemple les activitats extraescolars.

Garreta (2008) en canvi, les agrupa en cinc grans blocs:

- Suport logístic al centre
 - Ajudar a organitzar les activitats festives de l'escola
 - Demanar recursos o serveis a les administracions
 - Ajuda econòmica del centre
- Gestió de serveis
 - Servei de menjador escolar
 - Servei de Llar d'infants i acollida matinal
 - Gestionar les activitats extraescolars i les colònies
 - Donar ajudes a les famílies que es trobin en situacions econòmiques desfavorides
- Comunicació amb el centre
- Dinamització de la participació per part de les famílies
 - Organitzar activitats per les famílies
 - Promoure la participació de les famílies a l'escola a través de comissions
 - Proporcionar acollida a les famílies a través de guies d'acollida
 - Defensar els interessos de les famílies davant de la direcció del centre escolar
 - Millorar la relació i comunicació entre totes les famílies del centre educatiu
- Participació de l'AMPA en altres òrgans de gestió del centre (Consell escolar)

4.2 Família

Podríem dir que no existeix una única definició pel concepte família, ja que aquesta ha tingut un gran recorregut de canvis durant la història, però, per fer-nos una idea general, R.C. González i M.C. González (2015) el conceben com:

un conjunto de personas unidas por lazos de herencia genética, consanguinidad, afectos, cuidado, apoyo y vivencias compartidas que, bajo la custodia de unos padres, se constituye en el eje generatriz de la sociedad, cuyo rol trascendental supera la satisfacción de las necesidades básicas de sus integrantes, centrando su atención en la transmisión de una educación fundamentada en valores educativos y culturales. (p.17).

Amb relació a l'àmbit educatiu, la família és el primer agent de socialització de l'infant, i tal com exposen Monereo i Solé (1999), a partir de totes les seves accions i del llenguatge verbal i no verbal, anirà acostant a l'infant a la realitat, fent així que aquest pugui construir coneixements cada vegada de manera més autònoma i pugui anar establint les primeres relacions i coneixent el món que l'envolta.

D'aquesta manera, la família és qui s'encarrega de crear el context més adient per als fills/es per tal que aquests es puguin desenvolupar socialment i físicament, per tant, tenen el deure de respondre a totes les seves necessitats. Així doncs, Gil, Marín, i Riera (2010) les agrupen en 3 tipus de necessitats:

- Físiques
 - Alimentació adequada
 - Higiene corporal
 - Activitat corporal per afavorir el desenvolupament motor
 - Protecció i crear un ambient segur

- Cognitives
 - Estimulació sensorial
 - Oferir un ambient adient per explorar i conèixer l'entorn físic i social
 - Ajudar-los a comprendre la realitat que l'envolta

- Emocionals i socials
 - Seguretat emocional

- Relacionar-se amb altres infants
- Participar dins de l'àmbit familiar i social i ser cada vegada més autònom, però establint uns límits
- Protegir-lo de les seves pors i riscos imaginaris
- Afavorir el joc i l'oportunitat d'aprendre i relacionar-se

4.2.1 Diversitats familiars

La diversitat familiar és molt present a les nostres escoles i cal tenir present que no totes les famílies tenen les mateixes necessitats ni les mateixes capacitats ni els mateixos sabers i poders en la seva relació amb l'escola. Collet i Tort (2014) afirmen que la diversitat sempre genera complexitat, això genera tancament i desigualtat de les famílies, ja que moltes vegades són vistes pels docents amb idees errònies. Per solucionar aquest fet cal comprendre i convidar a compartir l'escola a la gran diversitat de les famílies actuals i tenir present l'equitat, la igualtat d'oportunitats, el benestar i un bon clima.

Cal comprendre que la diversitat de famílies i d'infants és un fet i que això requereix que el centre educatiu busqui estratègies i s'adapti a cadascuna d'elles, adoptant camins diferents per acollir, atendre i acompanyar aquesta diversitat. Amb relació als vincles amb els mestres, Collet i Tort (2014) exposen que, en primer lloc, podem trobar famílies visibles, les quals tenen facilitat a l'hora de comunicar-se amb els mestres i que acostumen a estar ben valorades per part d'aquests. En segon lloc, famílies invisibles, que sigui per disposició o cultura no segueixen les pautes que els docents esperen d'elles i per això, solen ser etiquetades com a famílies poc implicades i per últim, famílies hipervisibles que, especialment en contextos desfavorits, no mostren interès i no tenen pràcticament relació amb l'escola.

Per tant, l'Escola ha d'entendre que encara que existeixin totes aquestes diferències familiars, el més important és que l'Escola s'encarregui de construir un bon vincle amb aquestes, siguin quins siguin els seus models i la seva cultura, ja que això forma part del treball per una igualtat d'oportunitat real per a tots els infants, i una lluita pel benestar de tothom qui forma part del centre educatiu. Treballar en aquesta línia, afavorirà tant un bon clima entre escola i família com un bon rendiment escolar de l'infant en qüestió. El centre educatiu té la necessitat de reconèixer la diversitat familiar, cal que contempli que cada família té les seves característiques personals, socials i culturals. Segons Guitart (2018) la diversitat implica el reconeixement de les singularitats i el centre

educatiu ho ha de veure no com un problema o un entrebanc sinó com una riquesa i com una oportunitat per beneficiar-se de tot allò que les famílies aportaran al centre, als mestres i als alumnes.

4.2.2 Famílies d'origen immigrant

Si ja prou complicada és la participació de les famílies a l'escola, imaginem-nos com ho ha de ser per a les famílies nouvingudes que probablement no parlen la llengua i amb una cultura i una forma de viure completament diferent de la nostra. Pel que fa a les famílies d'origen immigrant, la seva participació en el centre educatiu, és més aviat escassa. Encara que mantenen una bona relació amb l'escola, no s'involucren tant com la resta de famílies autòctones, ja sigui en el seguiment acadèmic del seu fill o filla com en les activitats que es plantegen des del centre. Garreta (2008) conclou a partir d'un anàlisi que actualment el coneixement que tenen les famílies d'origen immigrant sobre el funcionament i l'organització dels centres escolars és escassa i aquest desconeixement, juntament amb la falta d'informació que tenen sobre la cultura escolar, posa entrebancs de cara a tenir una actitud activa i directe amb el centre. No obstant això, no són els únics factors que condicionen el procés d'integració amb l'escola, però sí que són la principal causa que aquestes famílies es vegin una mica més apartades de la institució escolar, ja que acaben adaptant un model passiu de participació en la majoria dels casos.

En aquest sentit, Garreta (2009) distingeix quatre grups de dificultats entre la comunicació de l'escola i les famílies d'origen immigrant:

- Les barreres lingüístiques: a vegades són per falta de coneixement de la llengua o perquè l'escola no té serveis d'interpretació i això fa que la comunicació entre ambdues bandes sigui impossible.
- Les barreres socioeconòmiques: la no disponibilitat d'algunes famílies per les diferents condicions de vida o la falta d'escolarització que impedeix ajudar als fills i filles en les seves tasques educatives.
- Les barreres culturals: diferencia entre els valors familiars de la societat en la qual es troben i entre els de la societat d'origen.

- Les barreres institucionals: dificultats d'algunes famílies en considerar l'escola com un espai accessible on tenen el dret i el deure de participar i també dificultats de percebre els docents com a persones competents.

Per tant, és imprescindible que els docents responguin de manera efectiva a les necessitats que aquestes manquen com una orientació sobre el funcionament de l'escola, donant la informació necessària que els permeti conèixer de quines vies de comunicació disposa el centre per tal que puguin participar de manera activa i convidant-los a participar també a l'AMPA i el Consell Escolar. Per altra banda, segons Garreta (2009) hem de deixar clares les seves responsabilitats com a pares i mares i assessorar-los sobre la cultura escolar del nostre país, especialment en famílies que tenen infants de menys de sis anys, perquè en molts casos, en famílies d'origen Magrebí, Àfrica Subsahariana i Llatinoamèrica, no hauran sigut escolaritzats anteriorment.

4.3 Relació família – escola

La participació de les famílies a l'escola, no sempre ha sigut la desitjada i ha viscut per diferents etapes. Així ens ho expliquen Calvo, Verdugo i Amor (2016) dient que en un primer moment, aquesta era bastant escassa i la relació que ambdós agents compartien, era llunyana i poc vinculada. Als anys 80, es considera que la família era observada com un client dels serveis educatius i la participació es basava en un interès i era molt puntual, només existia en situacions ocasionals que es guiaven per interessos. No obstant això, hi ha hagut un gran canvi amb el pas del temps i cada vegada s'ha anat incrementant més, passant a una participació més activa cap als anys 90. En aquests temps, es va veure una gran evolució on aquestes s'implicaven més i l'escola també els hi donava molta més importància i els feia més partícips per tal que se sentissin que formaven part del procés educatiu, fomentant així la seva participació activa. Avui en dia, podem dir que el paper de les famílies ha passat de tenir un rol de clients a agafar més un rol de persones implicades i compromeses amb el disseny d'una escola per a tots i totes i que treballa perquè tota la comunitat, col·labori amb la gestió i organització del centre educatiu.

La família i l'escola són els dos punts de referència de l'infant que l'acompanyen durant el seu desenvolupament i creixement personal. En aquest sentit, Casanovas (2007) afirma que la família és el primer agent de socialització de l'infant, a partir de l'atenció

que aquesta dedica envers els seus fills o filles, aquests van introduint diverses normes i valors propis de la seva cultura. Per tant, és cert que tenir cura de l'infant i mostrar-li tot l'afecte és una tasca pròpiament dels pares i mares, però l'escola també hi té un paper molt important, ja que prepara a l'infant per viure en una societat i cal que ambdós agents estiguin estretament vinculats.

Com bé sabem, la família és qui té la responsabilitat d'educar al seu fill o filla en els primers anys de vida, però si comptem amb una bona relació amb el centre educatiu, aquesta educació podrà ser molt més enriquidora per a l'infant i a la vegada, donarà millors resultats, ja que l'escola necessita a les famílies i les famílies necessiten a l'escola i només formant un bon equip i tenint-se en compte l'una a l'altre, aconseguirem que l'infant en surti beneficiat. Així ho afirma l'autor Torio (2004) de la següent manera:

La escuela necesita a la familia y ésta necesita a aquella, para poder llevar adelante las funciones y tareas que el momento presente exige. Esta implicación incluirá la corresponsabilidad en el logro de las metas educativas y la colaboración en los procesos instructivos escolares de los tres ámbitos básicos que conforman el proceso educativo: el ámbito familiar, el ámbito escolar y el ámbito social (p. 48).

Però com hem dit, no només és una tasca de les famílies sinó que l'escola també ha de generar confiança per tal que hi hagi un bon tracte entre ambdues bandes i com exposa Ramis (2016) l'escola és qui té la responsabilitat de generar una bona relació amb la família dins d'un marc de confiança i ho defineix dient que s'haurien d'assolir tres objectius:

- El primer objectiu és que a partir de la relació família-escola quedin clars els principis, criteris i valors del projecte educatiu, és a dir, hem de ser coherents en el sentit que si el projecte educatiu parla de participació i respecte a les persones, la nostra actitud s'ha de veure reflectida en aquests valors.
- El segon objectiu és assegurar l'èxit escolar de tots els alumnes, encara que això depengui una mica de les desigualtats a nivell cultural de les famílies, hem d'aconseguir generar un vincle fort i de qualitat amb aquestes perquè puguin sentir-se que hi formen part i que l'èxit escolar és una responsabilitat compartida.

- El tercer objectiu és mantenir una bona relació entre pares i mares i docents i evitar els mal entesos i/o els problemes, ja que per a crear un vincle de qualitat cal que hi hagi un ambient agradable i tranquil.

En aquest sentit, hi juga un paper molt important la confiança, que segons Ramis (2007) “és un sentiment de seguretat de qui compta amb algú. És la creença que l'altre (o els altres) compliran acords tàctics o explícits en què es basa la relació o que seran capaços de fer una tasca concreta.” (p. 21). Així doncs, per a construir una relació positiva amb l'altre cal que hi hagi confiança i aquesta es reforça amb experiències positives i amb una comunicació clara i transparent, és per això que com a mestre cal una actitud activa que generi seguretat. Bryk i Schneider (2002) donen també molta importància a la confiança entre la relació de família i escola exposant la idea que el rendiment millora quan per mitjà de la comunicació es fomenta la confiança entre els tres agents: docents, infants i família, ja que aquesta permet que els infants tinguin més seguretat i adoptin una actitud més positiva per moure's dins l'entorn escolar i familiar. No obstant això, per tal que aquesta relació s'estableixi d'una manera tangible i transcendent, cal que tots ells prenguin la iniciativa i lluitin per aconseguir aquesta confiança mútua.

Per tal que aquesta relació entre família i escola sigui la més estreta possible, Bassedas, Huguet i Solé (1996) exposen que és necessari que el centre escolar conegui la manera d'actuar de la família, el tipus de relació que tenen amb l'infant i quin és el comportament del nen o nena quan estan a casa. Per altra banda, cal que la família també sàpiga com actua el seu fill o filla al centre, quines relacions estableix amb els diferents companys i companyes i amb els docents, quina actitud té davant de les diferents situacions que se li plantegen, etc. També en parla Guitart (2018) afegint que la família no només ha de fer tot això sinó que també s'ha d'interessar per la funció educativa de l'escola, que pretén el centre, quines accions es realitzen i quines responsabilitats té de cara al centre educatiu i de cara al seu fill o filla.

Guitart (2018) afirma que “educar és una responsabilitat compartida per les famílies i l'escola, per tant, és desitjable que entre ambdues institucions hi hagi una bona sintonia, la màxima coherència i un consens en els objectius.” (p.18). En conseqüència, hi ha d'haver una bona relació entre pares i docents, una bona col·laboració, treball conjunts i cooperació i aquesta relació no pot existir si no hi ha un vincle de confiança d'ambdues parts.

Kidder (2013) parla sobre la importància de la comunicació, exposant que una comunicació directa amb les famílies sobre què necessiten per afavorir l'èxit escolar dels seus fills i filles, ajudarà a crear lligams forts entre el centre educatiu i la família. Hem de tenir informades a les famílies sobre què aprendran els seus fills i filles durant el curs i com ho avaluarem, ja que això permetrà a les famílies proporcionar l'ajuda ajustada als seus fills i filles quan estan a casa. Cal trobar la manera de comunicar-se amb els pares i mares, encara que no siguin ells qui portin els infants a l'escola i sigui gairebé impossible trobar-se o que per raons de llengua no ens entenguem, hem de buscar diferents estratègies i possibilitats per fer-ho per aconseguir un millor rendiment global.

L'educació de l'infant seria més fàcil i més eficaç si ambdues parts anessin coordinades i lluitessin per obtenir metes conjuntes, ja que l'escola sola i sense la col·laboració de les famílies, únicament pot obtenir resultats escassos en comparació als que obtindria si actués conjuntament amb la participació de l'escola. Però ara bé, quines són les demandes amb l'objectiu de buscar punts de convergència, que l'escola fa per a què les famílies participin? Torio (2004) ens explica quines són aquestes implicacions que es demanen per part de les famílies:

- Els centres educatius demanen als pares i mares més contacte amb els mestres, dedicar més temps als seus fills i filles i ser més participatius en les activitats educatives.
- Socialitzar la cultura escolar, és a dir, que prepari a l'infant per ser capaç de conviure a l'escola amb unes condicions establertes.
- Que els motivin per aprendre, actuant de manera que l'infant tingui curiositat pel saber i interès per aprendre nous coneixements.
- Que fomentin la responsabilitat en els seus fills i que els proporcionin temps i dedicació per a les activitats educatives.
- La família ha de prestar atenció al temps d'oci dels seus fills i filles, és a dir, orientar-los en què poden jugar i en com ho poden fer i a més, participar en aquestes estones d'oci per compartir aquestes estones de joc i interacció.
- Atendre'ls en l'orientació personal, aprofitar qualsevol moment per dialogar amb ells i elles.

De la mateixa manera que l'escola té unes demandes a les famílies, aquestes també tenen les següents pel que fa a l'escola:

- Preparació de qualitat, és a dir, que l'escola prepari als seus fills amb una formació de qualitat i els preparin per a conèixer i viure en la societat que vivim.
- Que els preparin per interpretar la realitat, amb domini de la llengua, comprensió en ciències i noves tecnologies, amb pensament crític i amb la capacitat d'adaptar-se a noves situacions.
- Que els eduquin a partir de valors, entenent que existeix una diversitat social.
- Que es faci ús dels mitjans tecnològics.
- Que els ofereixin una atenció a la diversitat de qualitat, tenint en compte les necessitats individuals i desenvolupament les potencialitats de cadascú al màxim.
- Garantir la seguretat, protecció i clima educatiu del centre, és a dir, que l'escola vetlli per la seguretat dels infants i els protegeixi davant de qualsevol situació perillosa.
- Connexió de l'escola amb el món laboral, és a dir, l'escola hauria de potenciar unes qualitats i habilitats necessàries pel món social i laboral, com la capacitat d'iniciativa i creativitat, així com qualitats personals com l'autodisciplina o la responsabilitat.

4.3.1 Eines de comunicació

Per poder mantenir una bona relació i comunicació amb les famílies, és important que el centre educatiu utilitzi diferents eines de comunicació, ja que d'aquesta manera enriquirà la relació i facilitarà la comunicació de diferents informacions necessàries per garantir una comunicació directa i bidireccional amb l'objectiu de compartir la responsabilitat educativa i el seguiment de cada infant. Segons Garreta (2015) cada

centre educatiu utilitza les seves estratègies de comunicació, però en general, tots compten amb un seguit de canals de comunicació entre família i escola:

- Reunions a principi de curs: Són reunions entre pares i mares i docents que tenen l'objectiu d'informar a les famílies sobre el funcionament del centre.
- Tutories: Es realitzen com a mínim tres tutories durant el llarg del curs per parlar sobre el seguiment de l'infant.
- Notes als pares i mares: És un canal de comunicació que s'usa per fer arribar diverses notícies als pares i mares com poden ser festes, activitats per les famílies, etc.
- L'agenda escolar: És una eina molt útil per als docents, ja que permet comunicar diferents informacions a les famílies i portar un seguiment de l'infant.
- Cartellera d'anuncis: És un panell informatiu per a les famílies on s'inclouen els horaris i diferents festes o activitats que proposa el centre educatiu.
- La revista del centre: Encara que en molts centres no se'n fa ús, és una eina que permet a les famílies expressar-se i també un canal més d'informació general.
- La pàgina web i el blog: Són eines tecnològiques que permeten donar informacions generals del centre educatiu i en el segon cas, permet també participar en debats i és una mica més participatiu.
- Les comunicacions informals: Ja poden ser via telefònica, personalment o per correu electrònic. Serveixen per facilitar la comunicació i per donar alguna informació important.

5. Procés d'investigació i metodologia

5.1 Pregunta de recerca

Una vegada presentats els conceptes teòrics, la part pràctica consta d'un estudi de cas a l'escola de Gironella. La present investigació té l'objectiu d'analitzar la relació entre les famílies d'origen immigrat i l'escola, concretament l'escola on he realitzat les pràctiques III, que és l'escola de Gironella, ubicada en el mateix municipi de Gironella situat a la Catalunya Central. Per tant, les preguntes de recerca que em plantejo a partir d'això són:

- Com és la relació entre l'escola de Gironella i les famílies d'origen immigrat?
- Quins recursos ofereix l'escola per promoure la implicació de les famílies?

5.2 Disseny metodològic

L'orientació metodològica utilitzada per la realització d'aquest treball és un estudi de cas, ja que es tracta d'una investigació de caràcter exploratori amb l'objectiu de conèixer, comprendre i analitzar una realitat, en aquest cas la relació entre la família i l'escola.

Respecte al paradigma que serien com les ulleres que ens posem per veure i interpretar la realitat, i que segons Sandín (2003) seria "una determinada manera de concebir e interpretar la realidad y constituye una visión del mundo compartida por un grupo de personas." (p.28) aquest present treball es troba en un paradigma interpretatiu, ja que volem comprendre una realitat sense modificar-la, és a dir, simplement l'analitzarem a través dels fets que en aquest cas, seran les observacions i les informacions obtingudes per part de les famílies i docents a través de les entrevistes. En aquest sentit, per a Pérez (1994) aquest tipus de paradigma intenta comprendre la realitat i elaborar unes interpretacions a partir d'aquesta i a través d'una interacció amb els demès dins de la globalitat d'un context determinat.

L'estratègia metodològica d'investigació és de tipus qualitativa, que en la línia amb Quintana i Montgomery (2006) entenen que la investigació qualitativa té l'objectiu de documentar la realitat, que posteriorment serà analitzada i ho fa a partir de la revisió de

tota la documentació existent sobre aquesta realitat, l'observació i a vegades a partir d'entrevistes.

A banda de la justificació de la perspectiva metodològica de la recerca, també cal afegir que s'han tingut en compte diversos aspectes ètics amb relació a les persones i institucions participants al llarg de la investigació. En primer lloc, pel que fa al codi ètic del consentiment informat, es va informar a tots i totes les participants de la recerca de quin era el motiu de la investigació i s'ha demanat amb antelació el seu consentiment per la recollida de dades així com el consentiment per ser enregistrades amb la gravadora de veu i poder facilitar així la transcripció de l'entrevista i l'anàlisi d'aquesta. Pel que fa a l'escola, també es va demanar el consentiment per a poder realitzar les entrevistes a les famílies que en formen part i també es va informar el motiu pel qual es realitzava aquesta investigació.

Segonament, un altre aspecte ètic és la privacitat i confidencialitat, i és per això que en el moment de fer les observacions i les entrevistes, tant amb l'escola com amb les famílies se'ls va explicar que les dades que se n'obtidrien serien totalment confidencials i serien utilitzades exclusivament per a l'estudi de cas que estava duent a terme. En tercer i últim lloc, també s'ha comunicat als diferents agents implicats el seu dret d'accés a les dades tant obtingudes com analitzades en finalitzar la recerca.

Per altra banda, amb el propòsit d'analitzar i interpretar les dades obtingudes en el transcurs del treball de camp, ha estat clau establir diverses categories d'anàlisi, és a dir, codificar la informació de manera que s'estableixen categories que permeten assignar unitats de significat a la informació recollida durant la investigació. Són un recurs que ens permet identificar temes específics a les nostres dades. Per fer-ho, prèviament s'han transcrit totes les entrevistes i s'han anotat les informacions més importants sobre la documentació del centre i sobre les observacions realitzades.

En aquest sentit, la codificació de la informació, segons Urbano (2016) és un procés en el qual es fa una agrupació de tota la informació que s'ha anat obtenint, per categories que contrastin les idees o els temes similars. Per a realitzar aquestes categories, és necessari per organitzar-se millor, tenir algun sistema per categoritzar els diferents trossos d'un text, sigui amb paraules o amb números, de manera que es pugui agrupar i extreure la informació més fàcilment i ràpidament visualment. Per tant, seria una manera de donar-li sentit a tota la informació recol·lectada i transcrita, durant el procés d'investigació, a partir de totes les tècniques utilitzades.

Una vegada s'ha realitzat aquesta codificació de la informació, s'haurà d'integrar tota la informació i triangular les dades a partir d'una taula que ens servirà per establir relacions entre les dades recollides. Tal com diu Urbano (2016) la triangulació és un procés que s'usa per definir els instruments recollits i obtenir així, un anàlisi de dades més clar. Per dur a terme aquesta triangulació és important que les categories del projecte d'investigació estiguin clares per evitar una repetició i entendre i millorar la comprensió de les dades obtingudes. Així doncs, es contrastaran les dades amb una triangulació metodològica entre el que hagi obtingut de les entrevistes i de les observacions i en funció dels resultats, podré extreure les conclusions amb més pes i donar-li un sentit a la feina realitzada.

5.3 Tècniques de recollida de dades

En aquest apartat, s'hi exposaran quins instruments he usat per a la recollida de dades. En primer lloc, l'observació, que és un procés en el qual la persona que observa només mira i no interfereix en els fets que succeeixen sinó que se'n queda al marge. En aquest sentit, Penalva i Mateo (2006) exposen que l'observació és una tècnica que fa diverses aproximacions directes en els escenaris naturals on es desenvolupa l'acció social i d'aquesta manera, això comporta que hi hagi una presència en directe de l'observador sobre el fet que observa, i així poder reconstruir el significat de l'acció social des del punt de vista de les persones observades. Aquesta tècnica m'ha permès recollir les dades de tot el que passava en les entrades i sortides dels infants a l'escola i quins intercanvis comunicatius hi havia entre les famílies i la tutora.

El segon instrument que he utilitzat ha sigut l'entrevista que segons Bartomeu (2016) té com a principal objectiu recollir informació de forma oral sobre diferents experiències o opinions de la persona entrevistada. Com a mínim, la participació en una entrevista, ha de ser de dues persones, la persona que entrevista i la persona entrevistada, si en aquesta hi participen més de dues persones, s'estaria parlant d'una entrevista grupal. Per Díaz, Torruco, Martínez i Varela (2013) és una tècnica molt útil en la investigació qualitativa per obtenir dades i la defineixen no com una simple conversació, sinó com un instrument tècnic que adopta un diàleg col·loquial. Murillo, García, Martínez, Martín i Sánchez (2009) afegixen que és una tècnica ens serveix per aconseguir informació sobre aspectes subjectius de la persona entrevistada com les seves creences, opinions o valors relacionats amb la situació en concret per la qual s'està realitzant l'entrevista.

Aquesta tècnica m'ha servit per obtenir informació sobre quin és el rol de les famílies a l'escola, quin grau de participació tenen, com és la relació amb l'escola, quina importància li donen, etc. I també a la inversa, quina visió tenen les docents de les famílies, cada quant es comuniquen amb elles, com ho fan i diverses qüestions per recollir la màxima informació possible.

He realitzat sis entrevistes, tres a les diferents tutores de l'etapa d'Infantil i tres a diferents famílies d'origen immigrat. Aquestes entrevistes s'han realitzat presencialment en una aula de tutoria que l'escola m'ha cedit per tal que poguéssim dur a terme l'entrevista tranquil·lament i que cada família se sentís còmode i en un espai familiar per ells. El tipus d'entrevistes que he realitzat ha sigut entrevistes semiestructurades que segons Murillo, García, Martínez, Martín i Sánchez (2009) l'entrevistador es planifica un seguit de preguntes obertes que podran ser contestades amb matisos si l'entrevistat creu oportú per a afegir informació que pot anar relacionada amb el que l'entrevistador està preguntant. És a dir, jo vaig plantejar unes preguntes, però hi havia l'opció de poder-ne afegir a mesura que avancés la conversa amb la persona entrevistada així com, la persona entrevistada podia fer comentaris o matisos si ho creia necessari.

Finalment, una altra tècnica que he utilitzat per a la recollida de dades és l'anàlisi de documental de l'escola. Aquesta tècnica no és interactiva, és a dir, no hi ha hagut cap interacció sinó que simplement s'ha fet una recerca dels documents de l'escola per tal d'obtenir més informació sobre el tema. Dins d'aquests documents hi podem trobar el Projecte Educatiu de Centre i la pàgina web de l'escola que m'han aportat molta informació sobre el funcionament del centre, però també sobre quin és el rol de les famílies a l'escola, quina implicació tenen i quines opcions de participació els donen.

5.4 Context de l'escola de Gironella

L'escola de Gironella és un centre públic ubicat al mig del municipi de Gironella que acull alumnes d'Educació Infantil i Educació Primària, per tant, hi podem trobar infants dels tres anys fins als onze. Aquest centre educatiu és d'una sola línia i els alumnes i les alumnes que hi podem trobar són majoritàriament de la població de Gironella i d'alguns pobles del voltant com Casserres. Tot i això, hi ha molta diversitat cultural, ja que existeix un alt percentatge d'alumnes d'origen immigrat provinents de diferents països.

L'escola va ser fundada l'any 1928 i primerament, es van construir cases pels i per les mestres per intentar atraure bons educadors i posteriorment es van començar a edificar dos edificis, un per als nens i l'altre per a les nenes. Per tant, l'escola acollia ambdós sexes però fent una separació d'aquests. L'any 1978 es va iniciar l'aprenentatge amb català essent així una de les primeres escoles catalanes de la comarca. Aquest fet va portar un canvi de nom de l'escola que en un principi s'anomenava "Grupo Escolar Milans de Bosch" i va passar a nombrar-se "Col·legi públic Gironella". Finalment, es va substituir la paraula "col·legi" per "escola" i ha passat a ser l'escola de Gironella.

L'any 2018 es va inaugurar la nova escola, que amb l'ajuda dels i les mestres, els i les alumnes i les famílies, va ser possible obtenir l'escola nova. Actualment, les instal·lacions són molt noves i tots els cursos estan en un mateix edifici. La planta baixa és on s'ubica l'etapa d'Educació Infantil i la segona i la tercera planta està pensada per a l'Educació Primària. El segon edifici del qual parlàvem al principi, ha passat a ser un gimnàs on l'Ajuntament també té accés per a realitzar diferents actes que es porten a terme al municipi, per tant, és un espai a compartir entre la comunitat educativa i el poble.

Es defineixen com una escola pública catalana, en llengua i cultura, inclusiva i laica que compta amb un equip de docents estable que treballa de manera coordinada i participativa i pren les decisions de manera democràtica sempre amb l'objectiu d'aconseguir una educació de qualitat per als i les alumnes, afavorint el seu desenvolupament i tenint en compte el seu potencial, els seus interessos i la seva procedència i cultura.

5.5 Limitacions de la recerca

Les limitacions fan referència a tots aquells impediments que he tingut durant el desenvolupament de la investigació. En primer lloc, la meua idea era entrevistar a quatre famílies de la mateixa aula, a poder ser, l'aula on jo he estat realitzant les pràctiques, ja que a l'estar amb els seus fills i filles i com que ja em coneixien una mica, penso que hi hauria hagut més confiança per dur a terme l'entrevista i s'haguessin sentit més còmodes per donar les seves respostes. Tot i les meves intencions, no ha sigut possible a causa de la poca compatibilitat horària entre els entrevistats i jo, i que moltes d'elles no entenien l'idioma. Per tant, vaig haver d'optar per realitzar-les a altres cursos, en aquest cas P3 i P5. Com he dit, tenia pensat fer quatre entrevistes a famílies, però per aquests motius esmentats, finalment només vaig tenir l'oportunitat de fer-ne tres.

Totes aquestes limitacions pel que fa a les entrevistes, han causat que hagi tingut el temps més just per realitzar-les i que hagi hagut de canviar totalment el cronograma que jo tenia plantejat seguir per a la realització de la recollida de dades. Això, és un fet que tampoc ha impedit poder-les acabar portant a cap, però sí que m'agradaria haver pogut portar-ho a terme en els terminis que jo m'havia establert i fer-ho amb més tranquil·litat.

En un primer moment també m'havia proposat realitzar qüestionaris, ja que segurament hauria obtingut més dades, si més no, d'algunes famílies més, però pel fet que moltes famílies els costa entendre la llengua o senzillament, no l'entenen, finalment vaig optar per deixar-ho córrer i realitzar les entrevistes cara a cara, que sempre et dona l'oportunitat d'entendre't millor i aprofundir més en el contingut de l'entrevista.

Encara que hagi tingut diferents limitacions durant el procés d'investigació, he intentat sempre no atabalar-me ni frustrar-me i trobar diferents maneres de solucionar-ho. Per altra banda, també he arribat a la conclusió que en un treball d'investigació, sempre et pots trobar amb diferents impediments, però has de saber trobar la manera de fer-ho diferent i de buscar alternatives que et permetin continuar treballant acord amb l'objectiu de la recerca.

6. Anàlisi de dades i resultats

Una vegada realitzades les sis entrevistes, haver-les transcrit per fer el buidatge de la informació, haver dut a terme les observacions de les entrades i sortides durant l'estada de pràctiques i finalment, també haver analitzat la documentació (pàgina web, xarxes socials i PEC) em vaig disposar a fer un buidatge de les dades obtingudes. Així doncs, per fer-ho, vaig optar per crear una taula partint dels conceptes d'interès on pogués col·locar tota la informació que havia extret a partir de la documentació, les entrevistes i les observacions. (vegeu la taula a l'annex).

A continuació s'exposa l'anàlisi de dades, de les quals han sortit com he esmentat anteriorment diferents eixos temàtics que es presentaran relacionats amb les respostes dels entrevistats, amb les observacions realitzades, l'anàlisi de la documentació i el marc teòric. Els eixos temàtics són:

- La relació que hi ha entre la família i l'escola
- Participació de les famílies a l'escola

- La importància de la comunicació i les eines de comunicació

La relació que hi ha entre la família i l'escola

Com bé sabem, és molt important que la família i l'escola tinguin una bona relació per afavorir el desenvolupament de l'infant, però és sempre així? Per donar resposta a aquesta pregunta, vaig preguntar a les famílies com era la seva relació amb l'escola i si l'escola els tenia en compte. Les tres famílies van coincidir amb la resposta esmentant que la seva relació era molt bona i que n'estaven molt contents de com l'escola els tractava, sempre els informava de tot el que feien els seus fills a l'escola i els tenien molt en compte. La família 2 per exemple va dir: "jo crec que hauria de ser molt bona, perquè sinó tens bona relació no poden anar bé les coses i els nens ho notarien i no estarien tan contents." Per tant, a més de pensar que la relació ha de ser bona, creu que els infants no estarien contents si hi hagués malentesos entre ambdós agents.

Les docents coincideixen en el fet que tenen molt en compte a les famílies i que la relació amb elles majoritàriament és sempre bona, però a vegades cal posar uns límits perquè encara que l'educació dels fills és compartida, també s'ha de respectar la tasca de la mestra.

La docent 1 esmenta: "jo crec que les famílies pertanyen a la comunitat educativa, l'escola no només és l'edifici i l'equip docent, jo crec que les famílies són part d'aquesta escola i hem de comptar amb elles per tot el que faci falta, que no vol dir, que s'hagin de posar en tot el que fem, penso que hi ha d'haver molt respecte i uns límits". La tutora 2 diu: "volem que se sentin part de l'escola i que sàpiguen que poden comptar amb l'escola sempre que ho necessitin perquè l'educació dels fills és a mitges". I la tutora 3 diu que la relació amb les famílies és molt bona i que sempre les tenen en compte per tot el que necessiten, però que "a vegades costa marcar una mica el límit, que poden opinar, poden venir, poden dir i tal, però costa una mica trobar el límit perquè a vegades et diuen com has de fer la teva feina i aquí entra en joc la comunicació".

Si analitzem el que ens diu el PEC sobre la relació entre la família i escola, esmenten que l'escola posa condicions per a una bona relació entre alumnes, mestres i famílies, per tant, procuren que hi hagi una bona relació entre ambdós agents. També diu que això ho aconsegueixen a partir de les reunions d'inici de curs de mares i pares i les entrevistes al llarg del curs. En la pàgina web i Instagram, només he pogut observar que mantenen informades a les famílies de les activitats i sortides que fan els infants a l'escola.

Amb relació a l'opinió que tenen les tutores sobre que a vegades algunes famílies sobrepassen els límits, en el sentit que a vegades els diuen com han de fer la seva tasca de mestres, el PEC esmenta que entenen per a participació democràtica el fet que l'alumnat, el professorat, el personal no docent, les famílies i la resta d'agents educatius puguin decidir, participar i opinar, fins a on correspongui a cadascú, sobre els processos d'ensenyament-aprenentatge, el projecte educatiu del centre, la participació en l'entorn; emprant el diàleg com a forma bàsica d'entesa entre les parts.

Recordant què diu la teoria sobre aquest eix, Guitart (2018) esmentava que educar és una responsabilitat compartida entre les famílies i el centre educatiu i, per tant, cal que entre ambdós agents hi hagi una bona sintonia, la màxima coherència i sobretot, un consens en els objectius. Després de totes les dades obtingudes, puc dir que tant les famílies com l'escola estan unides i tenen una bona sintonia entre elles, així com una relació estreta que els permet comunicar-se sempre que cal i tant l'escola compta amb les famílies com les famílies poden comptar amb l'escola.

Pel que fa a les sortides i entrades dels infants a l'escola, he pogut observar que la relació entre la mestra i les famílies és bona, tot i que sempre hi ha famílies que tenen coses a dir i d'altres que passen més desapercubudes, això no significa que no tinguin bona relació amb ella, ja que la mestra en tot moment es mostra receptiva per a la comunicació amb les famílies i sempre que hi ha alguna cosa aprofita aquestes estones per comunicar-ho. Però sí que és veritat que a vegades, hi ha famílies que per diferència cultural o per la seva manera de fer, els costa més apropar-se a la mestra o establir una conversa amb ella, i d'altres que potser es mostren més desinteressades.

En aquest sentit, Collet i Tort (2014) exposaven que existeixen diferents tipus de famílies, les visibles, les invisibles i les hipervisibles. Les visibles són les famílies que tenen facilitat a l'hora de comunicar-se amb els mestres i que acostumen a estar ben valorades per part d'aquests. En segon lloc, les famílies invisibles, que sigui per disposició o cultura es mostren més distants i no segueixen les pautes que els docents esperen d'elles i per últim, les famílies hipervisibles que, especialment en contextos desfavorits, no mostren interès i no tenen pràcticament relació amb l'escola.

Per tant, és funció de l'escola intentar que totes les famílies aconseguixin construir un bon vincle i pel que he pogut observar, la mestra moltes vegades s'apropa a les famílies que passen més desapercubudes i intenta parlar amb elles i crear un bon clima. Per concloure aquest eix, dir que encara que majoritàriament la relació sigui bona, algunes famílies mostren més interès que d'altres per diferents motius i per altra banda, un punt que potser flaqueja una mica en aquesta relació és que les tutores creuen que a vegades

algunes famílies sobrepassen els límits en el sentit que a vegades els diuen com han de fer la seva tasca de mestres i creuen que s'han de respectar els límits sense posar-se en com han de fer la seva feina.

Participació de les famílies a l'escola

Dues de les preguntes que vaig realitzar a les famílies per veure quin grau de participació tenien a l'escola i quines opcions els donava aquesta per a participar van ser: Quines opcions us donen a les famílies per participar amb l'escola? Participeu en les activitats o celebracions de l'escola?

Les respostes de les famílies van ser gairebé idèntiques, totes tres coincidien en el fet que ara mateix, a causa de la pandèmia no tenen cap opció per a participar en l'escola. Sí que una d'elles va contestar que amb els seus fills grans va poder participar en algunes festes que es feien a l'escola i també de poder entrar a acompanyar als seus fills dins l'escola, però no referint-se a l'actualitat sinó en situació de normalitat abans de la pandèmia. La família 1 i la família 2 van contestar que encara que la participació de les famílies a l'escola es tornés a activar, no podrien per motius laborals. Tot i això, la família 2 va dir que li agradaria que es pogués participar de nou, ja que podrien veure moltes coses que fan els seus fills a l'escola i seria molt enriquidor per a ells.

Les docents també coincideixen amb les respostes de les famílies dient que actualment a causa de la pandèmia no poden participar en gairebé res i creuen que de segur que ho troben a faltar perquè era una manera d'acostar-les a l'escola i que poguessin conèixer millor què s'hi fa. Tot i això, les tres mestres expliquen les activitats que es feien fins abans de la pandèmia per tal que les famílies poguessin participar dient que les famílies podien participar "amb els projectes de treball que fem durant el curs, si alguna família sabia alguna cosa sobre algun aspecte que treballàvem, venia a explicar-ne alguna cosa o a portar a terme alguna experiència i la convidàvem a la classe. També en les sortides, si ens faltava alguna mestra per ràtio, també convidàvem alguna família perquè ens acompanyés. A les festes també, la castanyada, final de curs, Sant Jordi, sempre ho tenim obert per a les famílies. Quan es va a esquiar amb infants més grans també participen les famílies, de fet, moltes coses, tot el que es pot obrir a les famílies o si algú ens demana per venir a fer alguna cosa també el convidem, algú vol explicar algun conte, sempre hi ha hagut activitats molt diverses".

Les observacions que jo he dut a terme, conclouen el mateix que les respostes que m'han donat les persones entrevistades, ja que durant els tres mesos de pràctiques a

l'escola no he pogut veure que les famílies hagin pogut participar en cap activitat, festa o celebració.

En el PEC, en canvi, es parla que fomenten la participació de les famílies en activitats de l'aula o del centre, que a través de l'AMPA i el Consell Escolar faciliten la participació i implicació de les famílies en la vida de l'escola i que faciliten l'ús dels espais de l'escola a les famílies. Per tant, com he pogut comprovar a partir de les entrevistes, la realitat no és aquesta i d'alguna manera el PEC esmenta informacions que no estan actualitzades i que, per tant, s'haurien de modificar per a no enganyar a les famílies i tenir-les ben informades de quines són les seves possibilitats de participació actualment.

Tot i això, l'escola sí que compta amb l'AMPA i el Consell Escolar que en relació amb la teoria, són els dos òrgans de participació d'un centre. Per tant, en aquest centre compten amb ells, però a hores d'ara les seves funcions no són les de fomentar la participació de les famílies a l'escola. Per altra banda, Epstein (2018) ens diu que la participació de les famílies a les escoles, mostra molts efectes positius sobre els resultats acadèmics dels infants i sobre el seu comportament a l'escola, així com una millora del progrés d'aprenentatge d'aquest i el seu desenvolupament social. Aquest fet, no puc dir que sigui així, ja que aquesta participació per part de les famílies és inexistent i, per tant no es veurà reflectit en cap millora cap a l'infant.

La importància de la comunicació i les eines de comunicació

La comunicació entre la família i l'escola és un requisit clau per aconseguir que ambdós dos agents puguin compartir tota la informació necessària relacionada amb l'infant i puguin així, col·laborar per al seu desenvolupament i procés d'aprenentatge. Per tant, és molt important que hi hagi una comunicació fluida entre la família i l'escola i aquí entra en joc la confiança, per això cal que conjuntament lluitin per obtenir aquesta confiança mútua.

Les tres famílies entrevistades pensen que és crucial que hi hagi comunicació amb l'escola i esmenten que les tutores les informen de qualsevol cosa que passa a l'escola respecte als seus fills i filles. La família 3 diu: "jo penso que ens hem de comunicar molt perquè és molt important per nosaltres saber tot el que fan. Hi ha d'haver molta comunicació."

Les docents també van respondre a la mateixa pregunta i coincideixen en opinions, les tres pensen que és bàsic i indispensable que hi hagi comunicació entre l'escola i la família. La docent 1 esmenta que: "la comunicació és vital, perquè si hi ha una bona

comunicació, flueix tot, tant una bona comunicació que generi un bon “feeling” amb les famílies, perquè si les famílies et tenen confiança, tot el que fas és molt més ben rebut i acollit i, per tant, els nens i nenes també reben aquesta visió d’escola. Si la comunicació és molt difícil, els pares no se senten igual de còmodes per dir-te segons què, moltes coses no arriben, hi ha més dificultats per entendre’ns.” La docent 2 esmenta que: “la comunicació família-escola és essencial, jo penso que és molt important deixar-ho clar a les reunions de principis de curs i que tinguin clar que qualsevol cosa que hi hagi, la manera de solucionar-la és parlant-ne.” Finalment, la tutora 3 també creu que la comunicació és molt important, dient: “jo crec que des de l’escola ara hi ha molta diversitat i si coneixes a les famílies, pots entendre molt millor com és el nen o la nena.”

Per tant, la globalitat dels entrevistats consideren que és crucial que hi hagi una comunicació entre la família i l’escola i també conèixer a les famílies per entendre millor a l’infant. En aquest sentit, Bassedas, Huguet i Solé (1996) exposava que també cal que el centre escolar conegui la manera d’actuar de la família, el tipus de relació que tenen amb l’infant i quin és el comportament del nen o nena quan estan a casa.

En alguna de les respostes de les docents, apareix el concepte de confiança, que recordant que ens diu la teoria, Bryk i Schneider (2002) deien que és important que hi hagi confiança entre la relació de família i escola exposant la idea que el rendiment millora quan per mitjà de la comunicació es fomenta la confiança entre els tres agents: docents, infants i família, ja que aquesta permet que els infants tinguin més seguretat i adoptin una actitud més positiva per moure’s dins l’entorn escolar i familiar. No obstant això, per tal que aquesta relació s’estableixi d’una manera tangible i transcendent, cal que tots ells prenguin la iniciativa i lluitin per aconseguir aquesta confiança mútua.

Per altra banda, seguint en aquesta línia, Guitart (2018) exposava també que una bona relació entre pares i docents, una bona col·laboració, treball conjunts i cooperació no podrà existir mai o no serà l’adequada si no hi ha un vincle de confiança d’ambdues parts. És per això, que tal com exposen diferents autors, és tan important que hi hagi confiança entre l’escola i la família però, com veurem a continuació, a vegades la realitat no sempre és així.

En aquest sentit, la tutora 1 esmenta que a vegades amb algunes famílies costa un temps obtenir aquesta confiança cap a l’escola, esmentant: “ens hi trobàvem molt amb les famílies marroquines, famílies que vénen del Magreb, que jo crec que elles es senten aquí una mica més en segona fila, entre que la comunicació és menys fluida fins que no aconseguim que ens vegin amb bons ulls i que entenguin que tu fas l’esforç per comprendre-les, a vegades et miren amb recança. Me’n recordo d’un cas, que una àvia

portava els seus dos néts a l'escola, i fins que la mestra no estava amb ells no marxava, perquè jo crec que creia que no els tractàvem de la mateixa manera, perquè la comunicació era molt nul·la, i en el moment que ella veu que sí que estan ben atesos, que els infants venien contents a l'escola, llavors ja marxava.”

Així doncs, les dades mostren que sí que hi ha confiança, però que a vegades aquesta és menys present quan es tracta de famílies d'origen immigrat, ja que en alguns casos aquestes tarden un temps a confiar en el que es fa a l'escola i amb el tracte que tenen les mestres cap als infants, i això també fa que aquest vincle entre l'escola i la família s'alenteixi. Aquesta desconfiança és causada per la manca de comunicació per temes de llengua i també perquè la cultura és molt diferent i els sorprèn el bon tracte que tenen cap als infants.

En aquest sentit, Garreta (2009) exposava que existeixen diferents dificultats que fan que la comunicació entre l'escola i les famílies sigui una mica més complicada, parlava de les barreres lingüístiques que són causades per la falta de coneixement de la llengua i això fa que la comunicació entre ambdós agents sigui més escassa. També feia referència a les barreres culturals dient que la diferència entre els valors familiars de la societat en la qual es troben són a vegades molt diferents entre els de la societat d'origen. I per últim les barreres institucionals, dient que les famílies els costa considerar l'escola com un espai accessible i percebre als docents com a persones competents. Per tant, amb totes les respostes de les docents i el que jo he pogut observar, em puc adonar que aquestes barreres són tal com diu la teoria i que tant la manca de la llengua, la diferència de cultura i la poca confiança cap a la seva feina fan que aquesta comunicació sigui una mica més complicada.

Evident és, doncs, que donen importància al fet que hi hagi comunicació, però també vaig trobar interessant saber quines vies eren les més utilitzades per establir aquesta comunicació així que vaig preguntar tant a les famílies com a les docents quines eines utilitzaven per a comunicar-se. Algunes de les respostes de les famílies van ser: “amb el Telegram, el correu electrònic, sempre ens diuen coses i també a vegades parlem quan deixo la nena o la vinc a buscar.” Una altra família va dir “tenim el WhatsApp, el Telegram, el correu electrònic, el telèfon o quan venim aquí a portar els nens també podem parlar amb ells.” I l'última: “per correu electrònic, per telèfon, a vegades ens donen alguna carta o paper i també quan venim a portar les nenes a l'escola parlem si hi ha alguna cosa.”

Les docents coincideixen en el fet que encara que existeixen alguns canals establerts els quals són els més usats com el correu electrònic, el Telegram, les trucades i les

entrevistes, la via més efectiva i la qual donen més importància és la conversa del dia a dia durant les entrades i les sortides dels infants a l'escola. Esmenten que a Infantil és molt més fàcil poder tenir aquesta comunicació cada dia i que és un punt molt fort, ja que et permet parlar amb les famílies i intercanviar qualsevol informació d'una manera molt accessible. Això ho puc afirmar a través de les observacions que he fet durant aquestes estones, en les quals he vist que és un moment idoni per a la comunicació entre la família i l'escola.

A banda d'això, també donen molta importància a les entrevistes, ja que creuen que és una eina molt útil per conèixer les famílies i també, conèixer l'infant. Afegeixen que és un espai on poden compartir amb la família quines actituds té a casa i a l'escola i comparar una mica el seu comportament per conèixer millor la seva manera d'actuar en diverses situacions.

A les famílies, també se'ls va preguntar amb quina freqüència es comunica l'escola i en les seves respostes també va aparèixer majoritàriament com eina més comuna, l'entrevista. Algunes de les seves respostes van ser: "de tant en tant fem entrevistes i parlem una mica de què fa la nena aquí, potser a principis de curs i després a la meitat del curs també en fem una.", la segona família: "doncs cada dia podem parlar dels nens o fem algunes entrevistes amb les professores durant l'any que parlem de com es porten i què aprenen." i l'última: "cada dia puc parlar amb elles quan vinc a buscar les nenes, a final de curs fem entrevistes i cada trimestre també i si hi ha alguna cosa puntual també ens avisen."

Per tant, podem veure que les eines de comunicació són diverses i que en la totalitat dels entrevistats, coincideixen en el fet que l'entrevista i les entrades i sortides dels infants a l'escola són les dues vies de comunicació més útils i afectives.

Les observacions també m'han permès adonar-me que amb les famílies d'origen immigrat, la comunicació és menys fluida i a vegades inclús, hi ha famílies que no entenen ni el català ni el castellà i això provoca que moltes informacions per part de l'escola no arribin a la família. Sabent això, em va semblar interessant saber com ho fa l'escola quan es troben en aquestes situacions.

La docent 1 va esmentar que a vegades des del Consell Comarcal, et facilitaven un intèrpret per a les entrevistes, ja que és una trobada on es parla de l'infant i cal que la família entengui bé tota la informació que se li dona. Actualment, però no hi recorren gaire i intenten buscar algú dins l'entorn d'aquestes famílies que tingui prou coneixement de la llengua català o castellana i pugui fer d'intèrpret. Encara que hi hagi aquesta persona que fa d'intèrpret, pensa que moltes vegades no t'entenen per tema de cultura,

ja que en el seu país l'ensenyament és molt diferent. Tot i això, creu que cada vegada estan evolucionant en sentit positiu i tenen ganes de conèixer més la manera de treballar i fer que tenen. La docent 2 va respondre a la mateixa pregunta esmentant: "com podem, normalment sempre hi ha alguna família que domina bé la llengua, llavors quan els hi hem de dir alguna cosa i necessitem que ens entenguin intentem que alguna família coneguda per ells els hi pugui fer la traducció." En últim lloc, la tutora 3 va respondre: "busquem famílies que entenguin els dos idiomes, l'idioma de la família i el de l'escola i ens puguin fer de traductores i sinó com podem, moltes vegades et dona la sensació que et diuen que sí, però no han entès gairebé res."

De manera que, després d'analitzar les dades, veiem que a vegades és difícil la comunicació entre aquestes famílies i l'escola, però des del centre educatiu es busca la manera de facilitar la comunicació i sobretot, de donar la mateixa oportunitat a totes les famílies de l'escola de ser informats sobre el seguiment dels seus fills i filles.

7. Perspectives de futur

Tenint en compte que el temps per realitzar aquest treball és el que és i t'hi has d'adaptar, a vegades et sorgeixen altres temes d'interès, els quals també t'agradaria investigar, però has de saber anar en la direcció que toca i no deixar de banda els objectius que t'has marcat al principi de la investigació. El tema que he escollit és molt ampli i això et permet investigar moltíssims besants de les quals, totes elles són molt interessants. Però com he dit, el temps i les possibilitats són les que són i cal tocar de peus a terra i pensar realment que és el que t'interessa investigar.

Al principi de la recerca, tenia un clar objectiu i era analitzar si la relació entre la família i l'escola, realment és com durant tot el grau he estudiat que hauria de ser i se li dona la importància que es mereix en les escoles. Llavors, em vaig plantejar escollir una escola per investigar-ho i poder observar si realment la realitat és aquesta o hi ha alguns obstacles. Després de recollir totes les dades, he vist que poc o molt, sí que hi ha obstacles i per aquest motiu, el que m'hauria agradat portar a terme si hagués disposat de més temps, és poder elaborar propostes de millora per afavorir aquesta relació. Penso que hagués sigut interessant no només quedar-me amb què he vist sinó, una vegada coneguda la realitat, poder aportar algunes recomanacions o millores.

D'altra banda, si hagués disposat de més temps per a la realització d'aquest treball, m'hagués agradat poder accedir a més famílies per conèixer més opinions i poder fer

una investigació amb més pes. Sí que és veritat, que les observacions que he realitzat han sigut a nivell general i, per tant, he pogut observar la relació de totes les famílies de l'aula, però pel que fa a les entrevistes, només n'he fet a tres d'elles i m'haguera agradat poder conèixer les opinions de totes. Així com penso que hagués sigut molt ric, fer una comparació entre dos centres educatius, ja que d'aquesta manera hagués pogut comparar quina importància dona a les famílies una escola i l'altra o sí la relació entre escola i família és diferent depenent del centre on portis als teus fills o filles.

Així doncs, a mesura que he anat elaborant aquest treball, m'han anat cridant l'atenció diferents temes a investigar, però he seguit sempre l'objectiu principal del treball. No obstant això, no descarto en un futur realitzar algun estudi sobre aquests temes dels quals parlo.

8. Conclusions

La realització d'aquest treball m'ha ajudat a acostar-me a la realitat d'una escola per poder veure com és la relació amb les famílies. Encara que durant tot el grau he realitzat moltes assignatures on hem parlat de la importància d'una bona relació entre ambdós agents comptant amb la col·laboració i participació de les famílies a l'escola, aquesta investigació m'ha permès poder-ho observar i viure de molt més a prop i posar-me en el paper tant de les famílies com de l'escola. Comptant també amb tota la informació teòrica que he recercat a partir dels autors més importants que parlen sobre aquest tema i d'un anàlisi de les dades a partir de les entrevistes a famílies i docents, l'observació durant les entrades i sortides dels infants a l'escola i l'anàlisi de les fonts d'informació del centre.

Al començament d'aquest treball em vaig plantejar uns objectius, els quals durant el seu transcurs s'ha intentat donar-hi resposta i que són els següents:

1. Conèixer la teoria relacionada amb la participació de les famílies a l'escola.
2. Estudiar quina relació tenen les famílies d'origen immigrant amb l'escola de Gironella.
3. Analitzar i conèixer quins recursos utilitza l'escola per comunicar-se amb les famílies i quines opcions de participació els ofereixen.
4. Conèixer quina mirada tenen les famílies i les docents sobre com hauria de ser la relació família - escola.

Aquests quatre objectius van sorgir a partir de dues preguntes que em vaig formular molt abans de començar amb la investigació, just quan vaig saber que volia que el meu treball anés relacionat amb aquest tema. Les dues preguntes de recerca són:

- Com és la relació entre l'escola de Gironella i les famílies d'origen immigrat?
- Quins recursos ofereix l'escola per promoure la implicació de les famílies?

Per tant, després de la realització d'aquest treball, puc dir que he donat resposta tant a les preguntes de recerca que em vaig formular inicialment com també als objectius que em vaig plantejar. Seguidament, explicaré com m'he donat resposta a cada un d'aquests objectius i l'anàlisi de la conclusió d'aquest projecte.

Pel que fa a l'objectiu 1, sobre la fonamentació teòrica, puc dir que ha estat complert, ja que després d'un procés de recerca i lectura sobre diferents fonts bibliogràfiques i autors de referència, he aprofundit sobre com ha de ser la relació entre l'escola i la família i com n'és d'important que aquests contextos vagin en una mateixa línia. He conegut també les eines més importants per a la comunicació mútua i quines són les barreres que fan que les famílies d'origen immigrat i l'escola, a vegades no aconseguixin des d'un principi tenir el vincle desitjat. A partir de tot el que he llegit i analitzat he pogut fer una discussió entre diferents idees d'autors i deixar plasmat els trets més importants d'aquest tema.

Per altra banda, el segon objectiu que fa referència a la part pràctica, he aconseguit donar-li resposta a partir de les observacions i entrevistes realitzades. Aquestes dues eines m'han ajudat a estudiar com és la relació entre les famílies d'origen immigrat i l'escola, on he vist que per part de les famílies totes coincideixen que la seva relació amb l'escola és bona i que n'estan molt contentes, però per part de les docents, a vegades per temes de cultura i falta de comunicació, aquesta esdevé una mica més complicada que amb les famílies que són d'aquí. Tot i això, sempre intenten buscar la manera de poder-s'hi comunicar a partir d'altres famílies que puguin fer d'intermediàries i fan tot el possible perquè sentin que l'escola és un espai per a elles i que hi són sempre benvingudes.

El tercer objectiu d'aquesta investigació, també ha sigut aconseguit, ja que a partir de les entrevistes he pogut conèixer quins recursos utilitza l'escola per comunicar-se amb

les famílies, que encara que existeixi un gran ventall, el més efectiu o que més importància donen tant les famílies com l'escola és l'entrevista que permet conèixer més bé a les famílies i sobretot als infants i les converses del dia a dia durant les entrades i sortides dels infants a les escoles que són un molt bon moment per intercanviar informació sobre el nen o nena i anar creant aquest vincle de confiança que es necessita perquè hi hagi una bona relació entre ambdós agents. Per altra banda, l'objectiu tenia un segon punt i era conèixer les opcions de participació que l'escola ofereix a les famílies, i bé, conèixer-les no ha estat possible perquè la pandèmia actualment no permet cap tipus de participació, però sí que he pogut saber quines eren abans de la Covid-19 i l'opinió tant de mestres com famílies d'aquesta realitat.

El quart i últim objectiu també s'ha complert, ja que a partir de les entrevistes amb les famílies i les docents i les converses del dia a dia amb les mestres, he pogut conèixer quina mirada tenen tant l'escola com la família de com hauria de ser la seva relació. Per una banda, les famílies creuen que és molt important portar-se bé amb l'escola, ja que incús els nens i nenes si hi ha malentesos entre ells, també ho noten. A més, també creuen que és molt important que hi hagi comunicació perquè a part d'ells, són qui més temps passa amb els seus fills i filles i cal que la comunicació hi sigui sempre present. Les mestres també pensen que les famílies són molt importants per la comunitat educativa i que sense elles res tindria sentit, hi ha d'haver un bon vincle i confiança, però sempre respectant els límits que li corresponen a cadascú.

Així doncs, l'assoliment de tots els objectius i haver pogut donar resposta a les preguntes inicials, m'ha permès aprendre moltíssim i em fa sentir que la feina feta ha valgut la pena, ja que ha sigut un treball que m'ha enriquit molt personalment i m'ha omplert molt. Com bé vaig explicar a l'apartat de les limitacions de la recerca, m'hagués agradat poder portar a terme algunes entrevistes més per poder conèixer un ventall més ampli d'opinions i fer un anàlisi amb més pes però això per temps no ha sigut possible i no descarto en un futur molt llunyà quan la situació m'ho permeti i estigui ja treballant en un centre, poder aprofundir més sobre aquest tema i continuar investigant.

Cal tenir molt present que l'escola no només és un espai d'aprenentatge per als infants, l'escola ha de ser un espai per a tots i totes i és molt important que ho tinguin present tant les famílies com l'escola, és responsabilitat dels dos agents aconseguir una bona relació i vincle. Tot i això, encara queda un llarg camí per recórrer, i tot i que com a mestres sapiguem que és crucial tenir aquesta bona relació, sempre hi ha algun aspecte

que cal millorar i està a les nostres mans, en les mans dels futurs mestres i futures mestres, continuar treballant en tot això.

9. Bibliografia

- Alabart, M., Garreta, J., Guitart, M. R., Macià, M., i Tort, A. (2018). *9 ideas clave: La relación entre familia y escuela*. Graó.
- Bartomeu, P. (2016). *La entrevista*. Recuperat de <http://diposit.ub.edu/dspace/bitstream/2445/99003/1/entrevista%20pf.pdf>
- Bassedas, E., Huguet, T., i Solé, I. (1996) *Aprender i ensenyar a l'educació infantil*. Graó.
- Bronfenbrenner, U. (1987). *La ecología del desarrollo humano*. Paidós.
- Bryk, A., i Schneider, B. (2002). *Trust in schools: A core resource for improvement*. Russell Sage Foundation.
- Calvo, M., Verdugo, M. Á., i Amor, A. M. (2016). La participación familiar es un requisito imprescindible para una escuela inclusiva. *Revista latinoamericana de educación inclusiva*, 10(1), 99-113.
- Casanovas, N., De Haro, D., Gil, À., Marin, C., i Riera, A. (2007). *Desenvolupament socioafectiu en intervenció amb les famílies*. Departament d'Educació.
- Comellas, M. J., Suárez, M. L., i Lojo, M. (2010). *Més enllà de l'escola, però no sense l'escola* (Vol. 217). Univ. Autònoma de Barcelona.
- Collet, J., i Tort, A. (2014). Millors vincles, millors resultats. *La relació entre docents i famílies per a l'èxit acadèmic de tot l'alumnat*.
- Díaz, L., Torruco, U., Martínez, M., i Varela, M. (2013). *La entrevista, recurso flexible y dinámico*. Investigación en Educación Médica. Recuperat de <http://www.scielo.org.mx/pdf/iem/v2n7/v2n7a9.pdf>
- Durkheim, E. (1991). *Educació i sociologia*. Eumo.

- Echavarría, C. V. (2003). La escuela: un escenario de formación y socialización para la construcción de identidad moral. *Revista latinoamericana de Ciencias Sociales, Niñez y juventud*, 1(2), 15-43.
- Epstein, J. L. (2018). *School, family, and community partnerships: Preparing educators and improving schools*. Routledge.
- Garreta, J. (2009). Escuela y familias inmigradas: relaciones complejas. *Revista Complutense de Educación*, 20(2), 275-21.
- Garreta, J. (2015). La comunicación familia-escuela en educación infantil y primaria. *Revista de Sociología de la Educación-RASE*, 8(1), 71-85.
- Garreta, J. (2008). La participación de las familias en la escuela pública: Las asociaciones de madres y padres del alumnado.
- Gil, M., Marín, M. C., i Riera, A. M. (2010). Desenvolupament socioafectiu, CFGS. EDI. M07/0.10 (2010).
- Gómez, M.T., Mir, V. i Serrats, M.G. (2004). Propuestas de intervención en el aula (7ª ed.). Narcea.
- González, C., i González, M. C. (2015). Escuela y familia. Dos pilares fundamentales para unas buenas prácticas de orientación educativa a través de las escuelas de padres. *Revista electrónica interuniversitaria de formación del profesorado*, 18(2), 15-27.
- Gordon, T. i Burch, N. (1998). *PEE- Programa do ensino eficaz*.
- “Llei Orgànica 12/2009, del 10 de juliol, d’educació”. Diari oficial de la Generalitat de Catalunya, 16 de juliol de 2009, núm. 5422.
- Murillo, J., García, M., Martínez, C., Martín, N., i Sánchez, L. (2009). *La entrevista. Metodología de investigación avanzada*. Recuperat de

http://www2.uca.edu.sv/mcp/media/archivo/f53e86_entrevistapdfcopy.pdf

- Penalva, C., i Mateo, M. Á. (2006). *Tècniques qualitatives d'investigació*. Universitat d'Alacant, Secretariat de Promoció del Valencià.
- Pérez, G. (1994). *Investigación cualitativa: retos e interrogantes*. Muralla.
- Quintana, A., i Montgomery, W. (2006). *Psicología: Tópicos de actualidad*. Universidad Nacional Mayor de San Marcos. Facultad de Psicología.
- Urbano, P. (2016). *Análisis de datos cualitativos*. Revista Fedumar Pedagogía y Educación. Recuperat de https://web.archive.org/web/20180417034633id_/http://www.umariana.edu.co/ojs-editorial/index.php/fedumar/issue/viewFile/85/100#page=113
- Sandín, M. P. (2003). *Investigación Cualitativa en Educación. Fundamentos y Tradiciones*. McGraw.
- Solé, I., i Monereo, C. (1999). *El asesoramiento psicopedagógico: una perspectiva profesional y constructivista* (Vol. 44). Anaya-Spain.
- Torío, S. (2004). Familia, escuela y sociedad. *Aula abierta*.

10. Annexos

Entrevista 1:

- **Què enteneu per escola?**

Bàsicament, l'escola és un lloc d'aprenentatge, però aprenentatge a tots nivells, per la vida, per tant, ha d'englobar tot el que és tant la part d'aprenentatge més entès com continguts, de saber coses, però bàsicament també un espai de socialització, d'estar amb els altres, d'entendre't amb altra gent, per tant, jo penso que amb la pandèmia ha quedat més clar que mai, la societat en general, els mestres ho tenim claríssim que és un espai de socialització, i la socialització implica això, descobrir de l'altre i s'ha fet més evident que mai, que feia falta aquest espai.

- **Creieu que és important que hi hagi una bona comunicació amb les famílies? Per què?**

La comunicació és vital perquè si hi ha una bona comunicació, flueix tot, tant una bona comunicació que generi un bon "feeling" amb les famílies, perquè si les famílies et tenen confiança, tot el que fas és molt més ben rebut i acollit i per tant, els nens i nenes també reben aquesta visió d'escola. Si la comunicació és molt difícil, els pares no se senten igual de còmodes per dir-te segons què, moltes coses no arriben, hi ha més dificultats per entendre'ns. Per tant, jo crec que hi ha d'haver un espai de comunicació important, que no vol dir tampoc, xarxes socials, per exemple, això per mi és comunicació però no ho és, jo em refereixo comunicació a un altre nivell. Ens hi trobàvem molt amb les famílies marroquines, famílies que vénen del Magrev, que jo crec que elles es senten aquí una mica més en segona fila, entre que la comunicació és menys fluida fins que no aconseguim que ens vegin amb bons ulls i que entenguin que tu fas l'esforç per comprendre-les, a vegades et miren amb recança. Me'n recordo d'un cas, que una àvia portava els seus dos néts a l'escola, i fins que la mestra no estava amb ells no marxava, perquè jo crec que creia que no els tractàvem de la mateixa manera, perquè la comunicació era molt nul·la, i en el moment que ella veu que sí que estan ben atesos, que els infants venien contents a l'escola, llavors ja marxava. Alguna vegada també em vaig trobar amb famílies que a principis de curs em deien que com podia ser que m'haguessin baixat a P3 si l'últim any havia estat a P5. Per ells, allà al seu país, la persona que és tutora de P3 és com si tingués menys coneixements que la tutora de P5 i ho veien com si fos un regrés. S'ha de fer aquest treball de comunicació

amb les famílies perquè és vital, jo crec que els nens reben això de part de les famílies i les necessitem, elles a nosaltres i nosaltres amb elles.

- **Quin és el rol de la família a l'escola?**

Jo crec que les famílies, pertanyen a la comunitat educativa, l'escola no només és l'edifici i l'equip docent. Jo crec que les famílies són part d'aquesta escola i hem de comptar amb elles, per tot el que faci falta, que no vol dir, que s'hagin de posar en tot el que nosaltres fem. Jo penso que hi ha d'haver molt respecte i uns límits. Pensem que l'escola ha de ser un espai on s'hi sentint a gust i que se sentin escoltats i sentir-se escoltat no vol dir només que t'escoltin sinó que el que tu mostres a l'escola, sigui rebut d'alguna manera. I per exemple, ara que fem això dels grups de discussió, que fa un parell d'anys, no sé si se senten escoltades, però veus que també tenen necessitat d'expressar moltes coses i que, si ho contrarestes, són punts a sumar perquè quan veus quines coses ells treuen a reluir, veus si de veritat la feina que estem fent va encarada allò que nosaltres pretenem, perquè si ells no ens entenen, és difícil que valorin la feina que fem. Penso que el seu paper és estar al costat dels infants i de l'escola i nosaltres al seu costat pel que faci falta.

- **Quina importància els hi doneu a les famílies?**

En donem molta però és veritat que tampoc, la realitat a vegades no és la mateixa. A vegades diem que sí però costa, i ara amb això de la pandèmia, que es queden aquí fora, és com si haguéssim fet un pas enrere. Abans, vam començar fent files i deixant els infants al pati i vam passar a deixar que entressin a dins l'escola, acompanyessin els infants fins als penjadors, una entrada tranquil·la que es poguessin acomiadar i ens sembla que això els va apropar moltíssim, però ara amb la pandèmia és com si els haguéssim tornat a deixar a fora i allunyar-los una mica. Tot i així, crec que infantil ho tenim més fàcil perquè els veiem dia a dia, i sempre poden guardar un moment per si ens volen dir alguna cosa i nosaltres també. Sí que diem que són molt importants però després ens costa trobar la manera d'apropan's-hi, sí que hi ha famílies que és molt fàcil i d'altres que ens costa més. Crec que encara ens falta molt terreny amb la participació de les famílies perquè participen a moltes extraescolars, coses de menjador, amb el xandall o roba de l'escola, amb coses molt concretes però potser no tant, en el funcionament de l'escola. Hi ha escoles que potser les famílies participen en hores d'espais, nosaltres sempre diem que sempre estem oberts a la participació, si cal algunes vegades han vingut a explicar-nos coses quan fem un projecte o venen per carnestoltes a ajudar-nos a muntar les disfresses però no sé si això és tota la participació que podem oferir. Que ja està bé, però s'haurà de reformular potser.

- **Quines eines utilitzeu per comunicar-vos amb les famílies?**

Primer de tot, la conversa o el dia a dia, el traspàs, especialment a Infantil que és la més bàsica i després hi ha un seguit de canals establerts. El més oficial potser, al marge de les trucades telefòniques quan cal, és el Mail que era el que teníem més estipulat així d'oficialitat. Després vam fer els canals de difusió del Telegram, que són unidireccionals. Cada dia utilitzem més aquests canals més mòbils, però també tenim la pàgina web, que jo crec que se la miren poc, jo crec que es miren més el Telegram i ara doncs també hi ha fins i tot una comissió de difusió, per tot el que fa l'Instagram, és a dir ara està institucionalitzat que no vol dir que abans no es fés però potser ho feia més l'equip directiu i ara es dediquen unes hores de mestres a fer aquesta difusió. A mi però, encara que té una part informativa però és també molta imatge i no m'agrada tan, és a dir m'agrada compartir informacions, està bé que es faci ús de la imatge, però que no sigui excessiu, que sigui tot més real, jo reivindico no fer veure que posem uns quants titulars bonics, hi ha de ser però de veritat, sinó són de veritat no cal posar-los. Després, altres maneres, la cartellera que cada vegada s'utilitza més però hi continua sent, igual que els paperets escrits que ja n'utilitzem poquíssims, només per coses que ens han de tornar signat pels pares i mares o potser per infants que no tenen accés a aquests canals. Però amb cinc anys puc dir que gairebé tothom té accés al mòbil, perquè no tenien el Telegram però si cal els hi baixem el Telegram i fem aquesta ajuda.

- **Com ho feu si no entenen l'idioma?**

A vegades busquem algun intèrpret, anys enrere, fins i tot el consell comarcal et facilitava uns intèrprets per fer les entrevistes, ara no hi recorrem gaire, intentem que dins l'entorn d'aquestes famílies hi hagi algú amb prou coneixement de la llengua catalana o castellana perquè ens puguem entendre. Tot i així, culturalment hi ha algunes famílies que ens costa més perquè per exemple, per cultura no et porten la contrària, llavors et van dient que sí a tot, però no vol dir que ells ho hagin entès de la manera que tu els hi has dit, et diuen que sí, però després acabes veient que no. Vull dir que l'intèrpret encara que els hi tradueixi les paraules, moltes vegades hi ha un fons que ells encara no poden entendre, és molt diferent l'ensenyament d'aquest país que el que han viscut ells. Però cada vegada jo crec que hem evolucionat en aquest sentit en positiu, tenen ganes de conèixer coses, es mouen una mica més, venen més a les entrevistes, potser no tant en les reunions de pares i mares, ens costa una mica més. És veritat que tampoc les fem en més d'un idioma però el fet de ser-hi, temps enrere comptava més, potser des de serveis socials els hi exigien una mica i en les reunions d'inici de curs hi havia participació i aquests últims anys una mica menys. Per tant, aquí encara crec que tenim

feina per fer, per recuperar tot això que no vol dir que no vinguin eh, a l'hora de col·laborar, per exemple, per carnestoltes moltes mares marroquines venien i ens ajudaven i encara que el carnestoltes no serveixi molt per res, com a mínim perquè se sentin l'escola una mica més seva, que són importants aquí en l'escola i també els dona una oportunitat per la llengua, si poguessin venir més sovint entendrien més com treballem perquè veuen les dinàmiques i també entens una mica més, però ara amb la Covid també les ha apartat una mica.

- **Quantes entrevistes realitzeu amb les famílies al llarg del curs?
Creieu que són necessàries?**

Jo sempre dic, és difícil a vegades saber que funciona o què no funciona i que arriba i què no arriba d'una entrevista, però si més no, ens ajuda a entendre millor al nen o la nena, ens dona molta informació de la família i acabes entenent que respongui d'aquella manera. Potser canviar coses a casa és molt difícil, tampoc sé si és la meva feina, jo puc recomanar coses o puc veure coses clares però canviar dinàmiques de casa és molt complicat, però una mica poder compartir què passa amb aquella criatura i com està aquí l'escola i com està casa, contrastar coses que passen a casa, encara que no les canviïs, sí que em canvia a mi la meva mirada i això ja m'ajuda molt.

Posem sempre una entrevista "obligatòria" a l'any, es fa al segon trimestre, quan ja han rebut un informe del primer trimestre, que et dona peu a què puguis compartir si més no allò que tu has deixat escrit, i quan venen contrastem coses per bé i per mal, a vegades els infants són molt iguals a l'escola i a casa i a vegades molt diferents, però també tens la resposta de les famílies. A vegades a principi de curs també en fem una, per exemple a P3, abans la fèiem amb tothom, ara fem una reunió general per coses molt organitzatives i llavors els hi passem un formulari amb informacions diverses que poden contestar o no, no són preguntes obligatòries, però són preguntes tipus si dormen bé o no, si tenen algun problema mèdic, si juguen amb ells, qui en té cura, tots aquests aspectes que amb els pares comentàvem a les entrevistes i una mica per conèixer a l'infant. Això ho vam començar a fer un any que ens van escurçar els dies d'abans, perquè fer 25 entrevistes, necessites un mínim de 13 o 14 hores i no les tenim aquestes hores. I qui vol, demana una entrevista o tu a vegades si és el cas d'un infant amb necessitats educatives especials, t'interessarà saber més coses de l'infant i parlar amb la família, si durant el primer trimestre veiem que cal, ens reunim. La del segon trimestre la fem amb tothom i la del tercer trimestre en funció del que passi, a vegades potser no fa falta, però cada situació és diferent. Els últims dies que ja no venen els infants a l'escola, guardem un dia perquè vinguin totes les famílies i en un dia, fem totes les

entrevistes que calen, tenen un espai de mitja hora per parlar, hi ha qui ve i també hi ha qui no ve i potser ens interessa que vingui, i després els hi demanem nosaltres per parlar.

- **Quines activitats feu durant el curs per tal que les famílies puguin participar?**

La col·laboració amb mil coses, abans fins i tot ens acompanyaven en alguna sortida perquè amb els petits necessitem unes ràtios molt elevades i les famílies venien, ara amb la Covid ja no existeix igual que ens ha passat amb l'organització d'algunes festes o activitats concretes, que abans es podia fer i ara mateix, la situació no es deixa. Algú que ens ve a explicar un conte, alguna experiència o feina en concret, etc. Havíem fet unes curses solidàries que muntàvem una activitat que hi participaven tots els infants que volien amb el fi de recaptar diners per Save de Children o a vegades per la Creu Roja i es posaven uns objectius, per exemple deien jo donaré tantes voltes i li deien a l'avi o àvia o pare o mare: quan em dones per volta? i l'avi deia 10€ i d'aquesta manera recaptaven tots aquests diners. Les famílies col·laboraven a fer tots els avituallaments, el traçat, a muntar, etc.

I, per altra banda, tenim l'AMPA que hi ha un seguit de gent que col·laboren amb el menjador, amb la rifa per obtenir diners, per Sant Jordi venen roses per finançar les colònies dels de 6è, per assegurar-se que almenys tots els nens i nenes de 6è hi puguin anar o surti molt econòmic, etc.

- **Què faríeu i com ho faríeu per millorar la relació entre l'escola i la família?**

A nivell d'escola en general, no sé l'opinió de tothom, però per exemple, els hi agrada molt que estiguin a fora i no entrin a dins, però jo crec que el fet d'entrar a dins l'escola facilita que l'espai se'l sentin una mica seu, perquè l'escola no és dels mestres ni dels infants sinó que és de tots. Però això de tanta exclusió, que havíem trencat una mica aquesta barrera, jo crec que ara amb tota la pandèmia, ja quedarà fixat perquè la gent valora molt positivament que el matí es transita molt bé per l'escola, perquè aquí el passadís és molt estret i els cotxets i tot ho taponava molt. Ara tots els/les mestres estan molt contents de com funcionen les entrades i sortides, però clar, si has viscut un abans i un després, veus que hem perdut moltes coses. Jo quan vaig entrar a l'escola a treballar, era una època que l'EAP va potenciar molt el treball amb les famílies, i es va deixar que entressin els pares i mares i vulguis o no la relació és diferent, perquè una cosa és deixar el nen o nena a la fila i l'altra és poder entrar dins l'escola i això també facilita el tracte, i ara com que es queden tan a fora, a no sé que tu necessitis alguna

cosa, ja no ens diem gaire res. Jo crec que aquí sí que hi hauria d'haver un replanteig de com les famílies entren a l'escola, com una persona més de l'escola, però bé, ara quan passi la pandèmia del tot veurem com recapitem aquesta part.

Entrevista 2:

- **Què enteneu per escola?**

L'escola és una mica la casa dels alumnes que venen, saps que si estan moltes hores del dia i llavors per mi és un lloc on han d'estar contents, han de venir a gust i on han d'anar assolint uns aprenentatges a mesura que van participant a les diferents activitats i ells mateixos van assolint els coneixements.

- **Creieu que és important que hi hagi una bona comunicació amb les famílies? Per què?**

Sí, la comunicació família-escola és essencial, jo penso que és molt important deixar-ho clar a les reunions de principis de curs i que tinguin clar que qualsevol cosa que hi hagi, la manera de solucionar-la és parlant-ne. A part de parlar-ne entre ells sinó directament si hi ha un problema o una cosa que interessa, dir-ho a la tutora dels seus fills i filles que és qui ho pot aclarir i donar l'ajuda necessària.

- **Quin és el rol de la família a l'escola?**

Jo penso que la família ha de tenir confiança amb l'escola, llavors ells han de creure amb l'escola que porten els seus fills i filles i han de tenir la tranquil·litat de deixar-los aquí i que està bé que s'interessin pel que fan els infants, però no d'una forma excessiva ni obsessiva i penso que han de venir a les reunions que es fan, a les entrevistes que es fan, interessar-se per l'evolució dels seus fills i filles i si tenen alguna cosa a pregunta, fer preguntes sense cap mena de por.

- **Quina importància els hi doneu a les famílies?**

Tota la que es mereixen. Nosaltres intentem que les famílies se sentin acollides a l'escola, permetem que vinguin a acompanyar als seus fills i filles i que entrin al passadís (quan es pot) ara amb la pandèmia s'ha deixat una mica enrere tot això. Quan hi havia una situació normal, entraven i els ajudaven a deixar les seves coses, els podien deixar tranquil, deixant l'estona necessària, etc. Volem que se sentin part de l'escola i que sàpiguen que sempre poden comptar amb l'escola sempre que ho necessitin perquè l'educació dels fills és a mitges.

- **Quines eines utilitzeu per comunicar-vos amb les famílies?**

Per coses de caire més informatiu, fem les reunions de principis de curs, les entrevistes, etc. Per coses més d'activitats que es fan a l'aula, utilitzem Telegram, correu electrònic, els àlbums que també és una comunicació família-escola. Després, a parvulari sobretot, el dia a dia, llavors si hi ha una cosa immediata la pots comunicar i és la sort que tenim aquí que els veiem moltíssim i si hi ha qualsevol cosa pots aprofitar l'entrada o la sortida per poder parlar amb ells.

- **Com ho feu si no entenen l'idioma?**

Com podem, normalment sempre hi ha alguna família que domina bé la llengua, llavors quan els hi hem de dir alguna cosa i necessitem que ens entenguin intentem que alguna família coneguda per ells els hi pugui fer la traducció. Abans s'havia demanat traductors que hi havia, però a vegades era complicat trobar-ne i, per tant, fem això, intentem que sigui algú que sigui de la seva confiança i que hi tinguin amistat i que els hi pugui traduir el que volem que els hi arribi. Fins i tot a les entrevistes, venen acompanyades d'algú que entén bé la llengua i els hi va traduint i llavors també ens tradueix el que diuen ells i podem respondre el que ens demanen.

- **Quantes entrevistes realitzeu amb les famílies al llarg del curs?
Creus que són necessàries?**

Nosaltres a nivell d'escola, obligatòriament en fem una, que és la de gener-febrer on s'informa de tot el què s'ha fet fins al moment i es comenta l'informe que es dona al primer trimestre. Llavors, a P3 sí que en fem una si alguna família la demana a inici de curs, perquè algú et demana per comentar-te alguna cosa i a final de curs en fem una altra però encara que recomanem molt que vinguin, no és obligatòria. Per tant, hi ha algú que no ve i amb l'informe creu que ja en té prou i d'altres famílies sí que venen. Al llarg del curs també, si és un infant que necessites comentar alguna cosa en concret o parlar, les que calguin entremig del curs.

- **Quines activitats feu durant el curs per tal que les famílies puguin participar?**

Les que fèiem abans per exemple, amb els projectes de treball que fem durant el curs, si alguna família sabia alguna cosa sobre algun aspecte que treballàvem, venia a explicar-ne alguna cosa o a portar a terme alguna experiència i la convidàvem a la classe. També en les sortides, si ens faltava alguna mestra per ràtio, també convidàvem alguna família perquè ens acompanyés. A les festes també, la castanyada, final de curs, Sant Jordi, sempre ho tenim obert per a les famílies. Quan es va a esquiar amb infants més grans també participen les famílies, de fet, moltes coses, tot el que es pot obrir a

les famílies o si algú ens demana per venir a fer alguna cosa també el convidem, algú vol explicar algun conte, sempre hi ha hagut activitats molt diverses. De fet, a principi de curs els hi diem a la reunió, si algú vol venir a fer alguna cosa o algú té alguna habilitat i vol venir, endavant. Fins i tot un any, els hi vam fer apuntar i llavors ni que no fos a la teva classe si alguna altra classe li interessava, li fèiem la proposta. Ens funcionava molt, venia molta gent i als infants els hi agradava molt, però amb la pandèmia hem perdut tot això i també es nota.

- **Què faríeu i com ho faríeu per millorar la relació entre l'escola i la família?**

És que és molt difícil perquè depèn molt de les famílies. Hi ha famílies que amb poc en tenen prou i d'altres que necessiten molt més i és complicat. Potser a nivell d'AMPA, es podria obrir un grup que pogués fer unes propostes que ells consideressin que són fluixes o que es necessiten, perquè aquí a vegades ho dones molt per evident i ells no ho saben. I això, que un cop al curs per exemple es pogués fer un traspàs i poder-ne parlar, estaria bé perquè també veus què necessiten les famílies. Això, per millorar la relació, doncs potser fer un espai per poder dir propostes o coses que veieu que van coixes o que us agradaria que l'escola tirés més cap aquí i es poden proposar a l'escola i l'escola en parla i fa una devolució. A ells també els costa molt de venir a dir-te segons què, i d'aquesta manera potser seria més fàcil.

Entrevista 3:

- **Què enteneu per escola?**

Com a mestra, per mi l'escola és un espai on hem de proporcionar eines als infants per poder-se desenvolupar en tots els aspectes i com a docents, buscar els seus punts forts perquè ells es puguin desenvolupar més per aquests camins i se'n puguin sortir més de les coses. A part d'un espai de socialització on els infants es poden interrelacionar entre iguals i una comunitat educativa, juntament amb les famílies.

- **Creieu que és important que hi hagi una bona comunicació amb les famílies? Per què?**

Sí, molt important. Perquè jo crec que des de l'escola ara hi ha molta diversitat i si coneixes a les famílies, pots entendre molt millor com és el nen o la nena. Per exemple, si és una família molt autoritària que els fan seguir moltes normes, pots entendre molts comportaments i els pots ajudar. A la vegada també, la família ha d'entendre a l'escola

per entendre la manera de fer i d'educar que tenim aquí, que potser no és igual que a casa. Hi ha famílies que potser pensen que algunes activitats no serveixen per res i aquí no fem res que no serveixi per res. Però si hi ha aquesta comunicació, els hi pots explicar i donar uns motius i arguments.

- **Quin és el rol que té la família a l'escola?**

El rol de la família a l'escola ha canviat molt perquè abans per exemple, l'escola abans era molt tancada i entrava l'infant sol i hi havia com una barrera i ara jo penso que és un rol més participatiu i l'escola és més oberta i deixa entrar més a les famílies i a vegades costa marcar una mica el límit, que poden opinar, poden venir, poden dir i tal, però costa una mica trobar el límit perquè a vegades et diuen com has de fer la teva feina i aquí entra en joc la comunicació. Però és molt difícil el rol de les famílies a l'escola perquè jo penso que ha de ser actiu però no excessiu.

- **Quina importància els hi doneu a les famílies?**

Jo penso que se'ls hi dona molta importància perquè s'hi parla molt i l'escola està molt oberta a parlar amb les famílies sempre que elles ho vulguin o ho necessitin. Igual que nosaltres també demanem de parlar amb les famílies quan ho creiem convenient. També amb els grups de discussions que es fan, se'ls dona molta importància a les seves opinions i queda tot registrat, i s'escolta les propostes també.

- **Quines eines utilitzeu per comunicar-vos amb les famílies?**

El Telgeram, el correu electrònic, per telèfon, la pàgina web i el cara a cara, sobretot aquests petits perquè els pares i mares els veiem cada dia i la comunicació aquí a infantil és molt més fàcil.

- **Com ho feu si no entenen l'idioma?**

Busquem famílies que entenguin els dos idiomes, l'idioma de la família i el de l'escola i ens puguin fer de traductores i sinó com podem, i moltes vegades et dóna la sensació que et diuen que sí, però no han entès gaire res. Però normalment busquem alguna família que ens faci d'intermediària i pugui traduir-ho. Jo crec que això s'hi hauria de fer més incidència, no sé si des de l'escola, des de Serveis Socials o l'Ajuntament però s'hi hauria de fer més incidència en què la gent nouvinguda pogués aprendre l'idioma perquè ells han de conviure i no entenen a ningú moltes vegades.

- **Quantes entrevistes realitzeu amb les famílies al llarg del curs?
Creus que són necessàries?**

Sí, són molt necessàries. Se'n fa una per nadal i una a final de curs, sinó hi ha res entremig, que l'escola ni la família ho demana i a principi de curs es fa la reunió, però després de la reunió sempre hi ha un espai per parlar d'alguna cosa concreta. Van molt bé la veritat, per donar veu a les famílies i perquè els hi puguem explicar que fa l'infant, quin és el seu comportament aquí a l'escola, etc.

- **Quines activitats feu durant el curs per tal que les famílies puguin participar?**

Abans de la Covid se'n feien més, però ara s'ha perdut molt perquè abans si feies un projecte podien venir les famílies, com a acompanyants a les sortides, havíem fet també activitats fora de l'escola per exemple, la cursa solidària que podien venir els pares, totes les festes, la castanyada, el carnestoltes, per Nadal, etc. Ara des de la Covid, no es fa gaire res i les famílies segur que també ho troben molt a faltar perquè entraven a l'escola, s'hi estaven tota la tarda i és diferent que si vens a fer una activitat i marxes. També es feia la jornada que fa l'AFA per arreglar els patis o coses de l'escola, etc.

- **Com creus que es podria fer per millorar la relació entre la família i l'escola?**

Jo crec que ja hi ha bona entesa amb les famílies, penso que li donem molta importància i és una escola prou oberta i quan els pares diuen necessito parlar amb tu un moment, trobem sempre una estona per parlar. Normalment, quan no hi ha bona entesa és perquè les famílies no els hi sembla bé alguna cosa de l'escola, si aquesta cosa a nosaltres ens sembla que la fem així per un motiu pedagògic i ens sembla correcta així, doncs explicar-ho molt i molta pedagogia també, però jo no recordo cap família que hi hagi hagut molt mala relació, potser sí que hi ha famílies que s'enfadin per alguna cosa puntual, però sempre s'ha acabat solucionant a partir de la comunicació.

Entrevista 4:

- **Quant temps fa que viviu aquí?**

Jo fa vint anys que visc aquí Catalunya i la F. ja va néixer aquí i ara té quatre anys.

- **Abans de viure aquí, vivíeu en algun altre lloc? Com era aquest lloc?**

No, vam venir aquí directament.

- **Què enteneu per escola?**

Espai pels nens i nenes, per estudiar, on ho fan tot, fan classe i juguen entre ells.

- **Com penseu que hauria de ser la relació entre la família i l'escola?**

Hauria de ser bona, la gent està molt contenta amb l'escola i a mi m'agrada molt com ens tracten, sempre es comuniquen molt amb nosaltres i podem comptar amb ells sempre.

- **Com és la vostra relació amb l'escola?**

Jo bé, m'encanta, estic molt contenta, em tracten molt bé i a la nena també la tracten molt bé i la gent està molt contenta amb l'escola i les mestres.

- **Creieu que l'escola us té en compte?**

Sí, ens tenen molt en compte, ens envia missatges, ens envien fotos, ens tenen molt en compte, jo penso que sí.

- **Quines opcions us donen a les famílies per participar amb l'escola?**

Amb la Covid no hem pogut participar amb res perquè la nena té quatre anys i gairebé tot el temps que porta a l'escola ha sigut amb la pandèmia.

- **Participeu en les activitats o celebracions de l'escola?**

No, com he dit amb la Covid no s'han fet gaires coses, però igualment, per la feina tampoc podria venir gaire i el meu marit tampoc.

- **Com es comunica l'escola amb vosaltres?**

Amb el Telegram, e-mail, sempre ens diuen coses i també a vegades parlem quan deixo la nena o la vinc a buscar.

- **Amb quina freqüència es comunica l'escola amb vosaltres?**

De tant en tant fem entrevistes i parlem una mica de què fa la nena aquí, potser a principis de curs i després a la meitat del curs també en fem una.

- **Quins trets milloraríeu de la vostra relació/participació amb l'escola?**

Com he dit, estic molt contenta de la meva relació amb la família, però potser m'agradaria poder venir a fer algunes activitats aquí a l'escola o veure què fa la nena, però ara amb la Covid no s'ha pogut fer.

Entrevista 5:

- **Quant temps fa que viviu aquí?**

Fa vuit o nou anys que vivim aquí, el fill gran en té set i ja va néixer aquí.

- **Abans de viure aquí, vivíeu en algun altre lloc? Com era aquest lloc?**

Els nens van néixer aquí, però jo vaig néixer a Moldàvia i després vaig viure uns anys a Itàlia. La gent allà Moldàvia és molt diferent i és un país molt més pobre per això molta gent també ve aquí.

- **Què enteneu per escola?**

D'aquí els infants surten ensenyats i aquí aprenen molt i també poden jugar molt i jo penso que l'escola és molt important per a tots, no només els infants sinó per les famílies també, jo treballo aquí al menjador i estic molt agraïda.

- **Com penseu que hauria de ser la relació entre la família i l'escola?**

Jo crec que hauria de ser molt bona, perquè sinó tens bona relació no poden anar bé les coses i els nens ho notarien i no estarien tan contents.

- **Com és la vostra relació amb l'escola?**

Molt bona, com he dit jo estic molt contenta amb l'escola i els meus fills estan encantats, han après moltíssim i ara ja saben parlar molt bé el català.

- **Creus que l'escola us té en compte?**

Sí, sempre compten amb nosaltres amb tot el que poden, jo penso que ens tenen molt en compte i ens necessiten molt també.

- **Quines opcions us donen a les famílies per participar amb l'escola?**

Bé, ara amb la Covid es fan poques coses per poder participar, però amb els fills grans recordo que podíem acompanyar-los en alguna sortida o per algunes festes de l'escola com el carnestoltes a veure la rua o el final de curs.

- **Participeu en les activitats o celebracions de l'escola?**

No, nosaltres no participem perquè per motius laborals no ens dona temps i amb tres fills és una mica complicat, però sí que m'agradaria poder-ho fer perquè veuria moltes coses que fan els meus fills.

- **Com es comunica l'escola amb vosaltres?**

Tenim el Whatsapp, el Telegram, el correu electrònic, el telèfon o quan venim aquí a portar els nens també podem parlar amb ells.

- **Amb quina freqüència es comunica l'escola amb vosaltres?**

Doncs cada dia podem parlar dels nens o fem algunes entrevistes amb les professores durant l'any que parlem de com es porten i què aprenen.

- **Quins trets milloraríeu de la vostra relació/participació amb l'escola?**

Jo tinc una relació molt bona amb les professores i recordo que els primers anys que vam estar a l'escola sí que ens deixaven participar més, però ara crec que amb la pandèmia no poden fer-ho i això ens agradaria que es pogués tornar a fer perquè amb els dos petits no ho hem fet mai, abans els pares podien ajudar amb les castanyes i només tenim algunes fotos de quan l'A. era petit.

Entrevista 6:

- **Quant temps fa que viviu aquí?**

Jo fa vint-i-cinc anys que visc aquí i les dues nenes ja van néixer aquí fa tres anys.

- **Abans de viure aquí, vivíeu en algun altre lloc? Com era aquest lloc?**

No, bé, vaig venir del Marroc quan era molt petita, però directament aquí a Gironella. El Marroc és molt diferent la cultura, la gent, la vida, és tot diferent.

- **Què enteneu per escola?**

Els nens aquí aprenen molt i ells estan molt contents, que és el més important, poden jugar i tenen moltes coses que a casa no tenen.

- **Com penseu que hauria de ser la relació entre la família i l'escola?**

Jo penso que ens hem de comunicar molt perquè és molt important per nosaltres saber tot el que fan. Hi ha d'haver molta comunicació.

- **Com és la vostra relació amb l'escola?**

Tinc tres nens aquí a l'escola i qualsevol cosa que passa em truquen i m'ho diuen o m'ho comenten quan vinc a buscar les nenes, així que jo penso que es molt bona, bastant bé.

- **Creieu que l'escola us té en compte?**

Sí, com he dit sempre que passa alguna cosa ens ho diuen i sempre que nosaltres necessitem alguna cosa ens ajuden amb tot.

- **Quines opcions us donen a les famílies per participar amb l'escola?**

Ara amb la pandèmia no tant i amb les dues bessones petites no hem pogut participar en gaires activitats ni res, però amb el nen gran de sis anys sí que abans podíem venir a les festes que es feien i entrar també amb ell a l'escola.

- **Participeu en les activitats o celebracions de l'escola?**

Bé, amb la pandèmia fa temps que no es pot, però quan es podia sí que participava jo, el meu marit no tant perquè treballa, però jo sempre que podia venia.

- **Com es comunica l'escola amb vosaltres?**

Per correu electrònic, per telèfon, a vegades ens donen alguna carta o paper i també quan venim a portar les nenes a l'escola parlem si hi ha alguna cosa.

- **Amb quina freqüència es comunica l'escola amb vosaltres?**

Cada dia puc parlar amb elles quan vinc a buscar les nenes, final de curs fem entrevistes i cada trimestre també i si hi ha alguna cosa puntual també ens avisen.

- **Quins trets milloraríeu de la vostra relació/participació amb l'escola?**

La meva relació és molt bona, i jo qualsevol cosa que es faci vinc a l'escola, per la castanyada m'agrada molt, així que no, no milloraria res, només espero que es pugui tornar a fer tot això de participar més.

Graella de triangulació

			Documentació		
			Fonts		
Concepte	Dimensió	Indicador	Pàgina web	Xarxes Socials	PEC
Relació família escola	Característiques	Hi ha comunicació entre la família i l'escola? Quina? Hi ha confiança? S'interessen pel comportament de l'infant a casa? S'informa a les famílies del que fan els seus fills/es a l'escola? Les famílies poden participar?	La pàgina web ens parla que moltes famílies van ajudar i col·laborar a construir diferents instal·lacions de la nova escola que es va inaugurar l'any 2018. També hi apareixen les activitats que van realitzant els infants durant el curs. S'informa també de les sortides i colònies programades.	A les xarxes socials (Instagram) s'hi troben imatges i descripcions de les sortides que s'han fet, els projectes que es treballen a cada curs, els espais d'aprenentatge, les instal·lacions que ofereix l'escola, horaris de portes obertes, els tallers que es fan i les diferents celebracions de les festes.	En el PEC, s'informa de quina metodologia segueix el centre i diu que impulsen la col·laboració entre els diversos sectors de la comunitat educativa, entre ells les famílies. També diu que informen a la comunitat educativa del que fan a l'escola i com ho treballen. A més, també diu que sensibilitzen a les famílies perquè fomentin actituds democràtiques a casa, fomenten la participació de les famílies en activitats de l'aula o del centre i faciliten l'ús dels espais de l'escola a les famílies.
	Objectius	Hi ha una bona relació entre família i escola? Es procura l'èxit escolar dels alumnes? Quins són els principis i valors del projecte educatiu? Aquests es segueixen fidelment?	En la pàgina web només es pot veure que aquesta publica totes les activitats i sortides que fan des de l'escola amb la intenció de tenir els pares i mares informats de tota l'activitat educativa.	En l'Instagram de l'escola es veu poc la relació entre la família i l'escola, ja que com que actualment les famílies tampoc tenen gaires opcions per a participar en l'escola, les publicacions que aquesta fa van més aviat encarades en el treball a l'aula i les sortides del centre.	En el PEC diu que l'escola posa condicions per a una bona relació entre alumnes, mestres i famílies, per tant, entenc que es procura que hi hagi una bona relació entre ambdós agents. També diu que això ho aconsegueixen a partir de les reunions d'inici de curs de mares i pares i les entrevistes al llarg del curs. Diu que un dels objectius és incrementar les oportunitats de participació i èxit de tot l'alumnat, evitant qualsevol forma d'exclusió. En relació a això també diu que treballen perquè tot l'alumnat tingui èxit en els aprenentatges, tenint en compte el seu propi bagatge socioeconòmic, cultural i acadèmic.
Famílies d'origen immigrant	Dificultats en la comunicació	Hi ha serveis d'interpretació des de l'escola? Hi ha barreres socioeconòmiques? Les barreres culturals afecten la seva relació amb l'escola? Hi ha barreres institucionals? Com actua l'escola davant de totes aquestes barreres?	La pàgina web no en parla.	Les xarxes socials (Instagram) no en parlen.	El PEC no en parla.

Entrevistes					
Agents					
Família 1	Família 2	Família 3	Tutora 1	Tutora 2	Tutora 3
La família 1 diu que si que hi ha comunicació amb l'escola i que és a partir de Telegram, correu electrònic, entretistes i a vegades, durant les entrades i sortides de l'escola. La relació amb l'escola és molt bona i hi estan molt contents. També diu que l'escola els informa de que van fer els infants a partir de fotografies i missatges. Actualment no poden participar en res a causa de la pandèmia tot i que és un fet que troben a faltar.	La família 2 diu que la seva relació amb l'escola és molt bona, hi ha confiança i qualsevol problema que sorgís ho parlen de seguida. Tenen molta comunicació amb l'escola i diu que es comuniquen a partir de Telegram, Whatsapp, correu electrònic, trucades, en les entretistes i quan porten la nena a l'escola o quan la venen a buscar també s'aprofiten per parlar. En quant a la participació diuen que tot i que ara amb la Covid no fan res perquè les famílies puguin participar, ells tampoc podrien per motius laborals.	La família 3 diu que la seva relació amb l'escola és bastant bona i que sempre que passa alguna cosa l'escola es comunica amb ells de seguida. Diu que sempre els ajuden en tot i que sempre que poden parlen dels seus fills quan els diuen o els van a buscar a l'escola. Es comuniquen amb ells a partir de Telegram, correu electrònic, telèfon, alguna carta o paper, entretistes i en les entrades i sortides. Diuen que ara no participen en cap activitat ni festa per culpa de la pandèmia però que esperen que es pugui tornar a fer aviat.	La tutora 1 diu que si que hi ha comunicació tot i que amb les famílies d'origen immigrant cosa una mica més pel fet que moltes no entenen la llengua i que algunes d'elles necessiten una persona externa per comunicar-s'hi. Tot i que considera que si que hi ha confiança amb les famílies diu que algunes famílies d'origen immigrant desconfien a vegades del possible tracte que poden tenir cap als seus fills ja que la cultura és molt diferent. Tot i així amb el temps i creant un bon vincle amb elles, acaben confiant amb la seva feina. Diu que informen del que fan els infants a l'escola sempre que poden a partir de les xarxes socials i Telegram. Es comuniquen amb elles a partir del correu electrònic, Telegram, entretistes, entrades i sortides dels infants, pàgina web i trucades. Diu que les entretistes i van molt bé per entendre millor al nen o la nena, que els hi dona molta informació de les famílies i permet entendre que l'infant respongui d'aquella manera. Pel que fa a la participació de les famílies diu que s'ha perdut bastant amb la Covid però abans podien participar en projectes, festes, sortides, AMPA, etc. Creu que és molt important fer-les participar però sempre amb uns límits i que no arribi al punt que es fiquin amb la seva feina.	La tutora 2 diu que sempre tenen a les famílies informades de tot el que fan els infants a partir de Telegram i de l'àlbum. Per comunicar-se utilitzen el Telegram també, el correu electrònic, les entretistes que realitzen durant el curs i sobretot les entrades i sortides de l'escola. Creu que és molt important que hi hagi una bona relació amb la família i que si aquesta no enten l'idioma intenta buscar una persona que li pugui traspassar la informació per tal que totes les famílies tinguin la mateixa oportunitat de ser informades de tot. Diu que és important conèixer les famílies i que elles et tinguin confiança però que no sigui d'una manera excessiva. En quant a la participació diu que abans sí que deixaven entrar als pares acompanyar als seus fills dins l'escola, a participar en festes, sortides, activitats de l'aula i projectes però actualment tot això s'ha perdut i també es nota molt.	La tutora 3 diu que és molt important la comunicació amb les famílies i que compten amb elles per tot. Es comuniquen amb elles a partir de Telegram, correu electrònic, entretistes, trucades i sobretot el cara a cara durant les entrades i sortides. Diu que la confiança que tenen amb les famílies els permet parlar de qualsevol cosa i conèixer-les els permet entendre molt millor els comportaments de cada infant. Diu que la participació de les famílies a l'escola és molt important però que s'ha de saber trobar un equilibri, ha de ser un paper actiu però no excessiu. Ara amb la pandèmia no poden participar amb gaire res i creu que ho troben molt a faltar.
La família 1 diu que la seva relació amb l'escola és molt bona i que els tracten molt bé, n'estan contents. També diu que ajuden molt a la seva filla i que aquesta va a l'escola molt contenta. Pel que fa als valors del projecte educatiu, diu que esmenta que l'informen de tot el que fan i que la relació és bona però per exemple, la participació ara mateix és nul·la.	La família 2 diu que la relació amb l'escola és molt bona, inclús la mare treballa al menjador i té molt bon vincle amb tot l'equip docent. Diu que els seus fills estan molt contents amb l'escola i que han après moltes coses, sobretot la llengua, ja que no parlaven el català. Pel que fa als valors del projecte educatiu, diu que sempre es preocupen pels aprenentatges dels alumnes però que no poden participar amb res a causa de la Covid.	La família 3 diu que té una bona relació amb les tutores de les seves filles i amb l'escola en general. També diu que sempre es comuniquen amb l'escola i que les ajuden amb tot. Sobre els valors del projecte educatiu esmenta que la comunicació és molt activa sempre però que no poden participar en cap activitat a l'escola.	La tutora 1 afirma que sí que per l'escola, les famílies són molt importants però a vegades costa trobar la manera d'apropar-s'hi i hi ha famílies que costa una mica i famílies que és molt fàcil. Diu que creu que els falta molt terreny amb la participació de les famílies i més actualment, i que li agradaria que poguessin participar més en el funcionament de l'escola. Sobre l'èxit escolar no en parla gaire tot i que diu que les entretistes i serveixen molt per contrastar informacions amb la família i comparar comportaments que a vegades no són iguals a l'escola i a casa. S'interessa per l'infant i per la relació que té amb la família fora de l'escola. Sobre els principis i valors del projecte educatiu, diu que sí que s'interessa sobre què fa l'infant a casa però que no sap si és la seva feina canviar segons quines rutines o actituds. També diu que informen a les famílies de tot el que fan els seus fills i filles a l'escola però que creu que a vegades és excessiu, per exemple, parlar tant coses a Instagram. També diu que abans deixaven participar en moltes activitats i sortides a les famílies però ara amb la Covid s'hauria de replantejar tot perquè actualment no hi ha participació per part d'aquestes.	La tutora 2 diu que la relació amb les famílies és bona i que els hi donen tota la importància que es mereixen. També diu que sempre intenten comunicar a les famílies el que fan els infants a l'escola i fer un seguiment d'aquests a partir de les entretistes que encara que només n'hi ha una obligatòria, recomana molt que vinguin a totes per poder intercanviar informació de l'infant i fer un millor seguiment d'aquest. Sobre els principis i valors del projecte educatiu, diu que fan que les famílies se sentin part de l'escola i que aquestes informades de tot el que es fa. També diu que seria una bona opció que les famílies poguessin fer propostes de millora i que després l'equip docent pogués fer un retorn de tot això, ja que a vegades no saben com dir-te segons què i d'aquesta manera seria més fàcil. Sobre la participació parla que abans tenien moltes formes de participació per a les famílies però actualment amb la pandèmia, no hi ha cap opció de participació per aquestes.	La tutora 3 diu que la relació amb les famílies és bona i que mai ha tingut cap problema amb cap d'elles, sempre s'han comunicat quan ha calgut i amb molta confiança. També diu que és molt important tenir una bona relació amb elles i saber com són per entendre més bé a l'infant. Parla que les entretistes li van molt bé per informar a les famílies de què va aprenent el nen o nena, quin és el seu comportament, etc. Per tant, d'alguna manera es compleixen els valors del projecte educatiu, s'interessa per l'infant, es comuniquen molt amb les famílies i les fan sentir part de l'escola. La participació però, el PEC diu una cosa i la realitat és una altra, actualment no n'hi ha.
La família 1 no en parla però sí que es venia que li costa entendre i parlar el català tot i que amb la llengua castellana es pot defensar prou bé.	La família 2 no en parla però entén bé la llengua catalana i la castellana la parla perfectament.	La família 3 no en parla i pel que fa a la llengua, no entén el català ni tampoc el parla i el castellà costa una mica de parlar i entendre.	La tutora 1 diu que l'escola no té intèrprets però sí que fa uns anys el Consell Comarcal et facilitava algun intèrpret per a les entretistes. Actualment intenten buscar algú dins l'entorn de la família que tingui prou coneixement de la llengua catalana o castellana i faciliti la comunicació. Tot i així, atorga que a vegades per molt que tradueix el missatge, hi ha un forç que ells encara no poden entendre perquè és molt diferent l'ensenyament d'aquest país amb el que han viscut ells. També diu que moltes famílies d'origen immigrant, quan arriben a l'escola se senten com en "segona fila" i presenten desconfiança cap a les docents, ja que la seva cultura és molt diferent i moltes vegades pensen que els seus fills no seran ben atesos. Això també ho dificulta que la comunicació al principi moltes vegades és nul·la. Diu que moltes famílies novingudes no consideren els docents com a persones competents perquè com que cada any les mestres estan en un curs diferent, diu que algunes famílies, quan les mestres passen de P5 a P3, els hi diuen que com és que les han rebatut tant, com si estés en un curs o un altre dependents de tenir més coneixements o no. També diu que en la participació de festes, abans sempre ajudaven molt a preparar coses per al carnaval i això els feia veure que també són importants aquí en l'escola i també els dona una oportunitat per aprendre la llengua.	La tutora 2 diu que l'escola no disposa d'intèrprets però que normalment sempre hi ha alguna família que domina bé la llengua i quan s'han de comunicar amb la família, intenten que alguna família coreguda per ells els hi pugui fer la traducció. Diu que abans sí que es demanen traductors però era complicat trobar-ne. Afegit que fins i tot a les entretistes, venen acompanyades d'algú que entén bé la llengua i els hi va traduint.	La tutora 3 diu que quan la família no entén l'idioma, intenten buscar famílies que entenguin els dos idiomes, l'idioma de la família i el de l'escola i puguin fer de traductores. També explica que encara que les famílies que entenen la llengua els hi poden traduir el missatge que els volien fer arribar, moltes vegades li dona la sensació que li diuen que sí que ho han entès però a la realitat no ho han entès, sí, però no han entès gaire res. Afegit també que creu que amb això s'hi hauria de fer més incidència, no sap si és feina de l'escola o bé de Serveis Socials o d'Ajuntament però s'hi hauria de fer més incidència en què la gent novinguda pogués aprendre l'idioma perquè ells han de conviure i no entenen a ningú moltes vegades.

Observacions	Resultats
Espais	
Entrades	Sortides
Les entrades a l'escola són bastant ràpides, ja que el temps també és més ajustat i de seguida entren a l'escola per jugar amb els seus companys/es i gairabé sempre són les famílies que es dirigeixen a la mestra per comunicar-li alguna cosa sobre l'infant en concret. Sí que he vist que hi ha confiança, encara que amb algunes famílies els costa més apropar-se a la tutora ja sigui perquè no parlen la llengua o perquè no tenen res a comunicar-li. El rol de les famílies durant les entrades és únicament quedar-se davant la porta de l'entrada de l'aula i dir adéu al seu fill/a i si alguna necessita parlar amb la mestra també ho fa.	Les sortides de l'escola donen més peu a la comunicació entre la tutora i les famílies, ja que el temps també ho permet. Moltes vegades, la mestra demana a alguna família en concret que s'esperin cinc minuts a que marxí tothom per comunicar-li alguna cosa del seu fill o filla, ja sigui sobre el dia a dia o sobre algun comportament que ha estat observant durant un seguit de dies. S'interessa pel comportament dels infants a casa per poder entendre el què passa a l'escola. També aprofita per parlar amb les famílies sobre el què han fet aquell dia a l'escola i tot el què han treballat.
Pel que jo he pogut observar en les entrades de l'escola, hi ha famílies que sempre tenen alguna cosa a dir a la mestra i per tant, veus que hi ha una bona relació i d'altres que passen més desapercebudes. La mestra sempre és molt educada i respectuosa amb les famílies i mai té un cap a resposta si alguna família necessita parlar alguna cosa en concret.	Les sortides de l'escola sempre donen més temps per a la comunicació entre la tutora i la família i sí que he pogut veure que la relació entre ambdues és bona i que la mestra informa moltes vegades de com va assolint l'infant els coneixements i quin és el seu comportament a l'aula. Els principis del PEC, penso que sí que se segueixen fidelment perquè la mestra sempre s'interessa per com estan les famílies, si tenen alguna cosa a dir, per com veu a l'infant, etc. Tot i això, encara que les famílies moltes vegades volen participar en moltes coses, la situació actual no ho permet.
Pel que jo he pogut observar durant les entrades de l'escola, sí que és veritat que a vegades algunes famílies d'origen immigrant es queden com a l'espera de què fa la mestra o cap on es dirigeix però com que la porta de sortida es tanca de seguida, tampoc s'hi estan gaire estona. Pel que fa a la comunicació amb la mestra, a les entrades dels infants a l'escola solen dir poca cosa, simplement deixen el seu fill o filla i com dic, s'esperen una estona per veure què fan. És més aviat a la sortida de l'escola quan donen peu a la conversa amb la mestra.	Durant les sortides dels infants a l'escola, que és quan les famílies solen aprofitar més el moment per a parlar amb la mestra i al revés, he pogut observar que hi ha famílies les quals els costa expressar-se perquè no tenen coneixements ni de llengua catalana ni de llengua castellana i com que és l'hora on totes les famílies van a buscar als seus fills i filles, aprofiten algunes famílies que parlen el seu idioma perquè els comuniquin alguna cosa en concret a la tutora. De la mateixa manera, quan la mestra necessita comunicar alguna cosa en aquestes famílies, ho fa a través d'aquestes persones que coneixen la llengua que parlen i d'aquesta manera, el missatge arriba. Pel que fa a les entretistes, no hi ha estat present però sí que he vist que la mestra parlava amb alguna mare i quedaven d'acord perquè vinguessin acompanyada per alguna persona que entengués la llengua i així poder entendre tot el que havien de comunicar.
	En conclusió, la participació actualment és nul·la, ja que la pandèmia no deixa que les famílies puguin col·laborar amb res de l'escola ni participar amb cap activitat, però en canvi el PEC no està actualitzat des del 2015 i apareix com si les famílies poguessin participar en tot el que podien fer abans de la Covid-19. Pel que fa a la relació de les famílies amb l'escola és molt bona i totes les persones entrevistades coincideixen amb el mateix però la comunicació és complicada quan es tracta de famílies que no entenen la llengua, després el que fa l'escola és buscar alguna persona que pugui fer de intermediària. A les famílies se'ls té informades de tot el que fan a l'escola i elles n'estan molt contentes del tracte que el centre els dona. Alguna de les mestres pensa que les famílies d'origen immigrant a vegades no confien amb la seva feina per temes de la cultura i les altres dues diuen que a vegades la confiança amb les famílies trespassa límits i els diuen com han de fer la seva feina. Jo he pogut observar com les famílies tenen una entrada a l'escola molt ràpida i a les sortides, només algunes famílies s'apropen per parlar amb la mestra.
	Les 3 famílies estan molt contentes de la relació que tenen amb l'escola i més concretament amb les tutores dels seus respectius fills i filles i no en posen cap pega. Les tutores també diuen que per a elles les famílies són molt importants i que és molt necessari conèixer a les famílies per poder entendre més bé a l'infant i saber perquè reacciona d'algunes maneres en algunes situacions. Les entretistes els van molt bé per conèixer més bé l'infant i fer un intercanvi amb la família. Jo he pogut observar que la mestra sempre s'interessa per el bé dels seus alumnes i es preocupa quan un infant no està bé o el veu trist i en parla sempre amb la seva família informant saber què passa o buscant alguna manera per canviar-ho. Sí que es compleixen els valors del projecte educatiu tot i que la participació ara mateix és nul·la, per la resta tot es segueix fidelment.
	Des de l'escola no hi ha serveis d'interpretació però sí que ajuden a buscar alguna família de confiança per part seva que pugui fer l'intercanvi i fer arribar el missatge. Pel que fa a les entretistes, sempre que la família no entén la llengua, es busca algú que pugui venir i traduir tant el que la mestra vol fer arribar a la família com el que la família vol fer arribar a la mestra. Sí que hi ha algunes barreres culturals, ja que una de les mestres ens diu que les famílies d'origen immigrant a vegades desconfien de la seva feina i fins que no agafen la suficient confiança no les veuen amb bons ulls i això és degut a que la seva cultura és diferent i no entenen que l'escola és un lloc on es tracta a tothom per igual i no es fan diferències. A més, tenir en compte això, seria molt interessant que poguessin participar en activitats i sentir-se que formen part de l'escola però actualment la pandèmia ho està impedint i penso que això també fa un pas enere. En conclusió, una vegada les famílies ja porten un temps a l'escola i entenen el seu funcionament, totes aquestes barreres acaben desapareixent però des d'un inici, moltes famílies d'origen immigrant tenen algunes barreres.